Ч. 62 (14.894). Львів, в'второк 22. березня 1938. Оплата почтова міщенна готівкою. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Димісія литовського міністра закордонних справ.

Як подає Райтер, литовський міністр закордонних справ Лозорайтіс постановив уступити; през. Сметона ще не приняв його димісії.

Мабуть треба сподіватися ще кількох змін у литовському уряді.

ДИМІСІЯ ВИЩИХ ЛИТОВСЬКИХ СТАРШИН.

Як говорять у Ковні, чимало вищих литовських старшин подалося до димісії, але міністр війни відкинув їхні прохання.

ДАЛЬШІ ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

Естонська преса твердить, що заки Литва і Польща обміняються послами, переговори ведуть їхні представники в Талині. Естонські часописи висловлюють надію, що всі питання між Польщею та Литвою вдасться компромісово розвязати.

ХТО БУДЕ ЛИТОВСЬКИМ ПОСЛОМ У ВАРШАВІ.

У Ковні вичислюють таких кандидатів на становище литовського посла у Варшаві: начального військового капеляна о. Міронаса, б. посла в Берліні Сідзікавскаса, б. варшавського кореспондента „Лістувас Аідас" Густайніса та б. міністра законд. справ. Заусіса.

МІН. КОСЦЯЛКОВСЬКИЙ — ПОСЛОМ У КОВНІ?

В англійській пресі появилася вістка, що першим польським послом у Ковні стане міністр суспільної опіки підполк. Косцялковський.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

ЯК ЛИТОВСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРИНЯВ ПОЛЬСЬКИЙ УЛЬТИМАТ?

В суботу в полудневій порі зібрався литовський парлямент. Заступник премєра мін. Станісавскас прочитав польський ультимат і литовську відповідь, описав хід конфлікту та заявив, що литовський уряд приймає польське домагання. На внесок д-ра Янавдціюса парлямент приняв до відома звіт уряду.

Німці допущені до пропорціональної участи в чехословацькій адміністрації.

Чехословацький уряд ухвалив розпорядок, на основі якого німці мають право до участи в чехословацькій державній адміністрації, пропорціонально до їхньої чисельности в поодиноких адміністраційних одиницях. Нпр. у праській окрузі, де є 1/3 німецького населення, німці становитимуть 1/3 урядовців; у Судетах вони займатимуть майже всі становища у праських центральних урядах — 22 прц.

СЛОВАКИ ДАЛЬШЕ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОЇХ ПРАВ.

Рівночасно помітна дальша активізація словацьких автономістів. Словацький сенатор Янчек заявив у сенаті, що словацьке питання просте, його розвязати легко — треба лише погодитися з тим, що словацький нарід істнує. Словаки не домагаються дуалізму, лише автономії, згідно з пітсбурською умовою.

Словацька преса підкреслює, що слов. народня партія не веде ніяких переговорів, щоби дістати місця у праському уряді.

У ріжних околицях Словаччини влада потягнула до карної відповідальности словаків, які співали пісню словацьких студентів „На Словаччині по словацьки".

Шушніґ хотів сфальщувати висліди плєбісциту.

ПЛЄБІСЦИТ НА КОРАБЛІ

Як подає віденська преса, у домівці „патріотичного фронту" в Грацу найдено надруковані висліди плєбісциту, що його плянував Шушніґ, на основі яких 97 прц. голосів малоб висловитися проти аншлюсу, крім того коверти з яких кожна мала по 5 картон.

У звязку з тим преса гостро атакує Шушніґа; говорять, що він стане перед судом.

Визначений на 10. квітня плєбісцит у справі аншлюсу відбудеться також у Данціґу. Німецькі та б. австрійські громадяни, які там перебувають, віддадуть голоси на окремому виборчому кораблі, що причалить тоді до Данціґу.

ВІДГУКИ АНШЛЮСУ.

Мексик вислав до Ліґи Націй протест проти аншлюсу, як незгідний зі сен-жерменським договором та висловив невдоволення, що Ліґа Націй не витягнула з того консеквенцій.

Мадярська преса пропаґує у звязку з аншлюсом ревізію тріянонського миру.

Бельгійські німці уладжують демонстрації з нагоди аншлюсу та видвигають домагання плєбісциту, що рішив би про евентуальний зворот округів Ойпер і Мальмеді, прилучених до Бельгії на основі версайського мира

Китайські війська попали в засідку.

Як подають із Пекіну, сильні китайські частини, що буцімто вдерлися на 30 км. у глибину на схід від лінії Тієнтсін—Пукав, попали в засідку — тепер вони зовсім окружені.

У шантунській провінції японці заняли Ганчуи. У 3-денних боях опанували вони терен глибокий на 90 км. і дійшли до місця, де залізниця Тієнтсін—Пуков перетинає цісарський канал.

З китайських джерел потверджують лише цей останній факт та додають, що сильні китайські частини загрожують комунікаційній лінії на китайському запіллі.

Дві китайські кольони наступають на місто Тсінін

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Банкроцтво фікцій.

Львів, 21. березня 1938.

Всесвітня історія (вчилися ми колись) — це історія воєн і мирових договорів. Але істнують також інші її дефініції. Соціольоґи під всесвітньою історією розуміють історію суспільних рухів — їх народини, боротьбу, зміни й упадок, — знову ж націольоґи скажуть, що це історія народів та їх боротьба за свою політичну свободу і за імперіялістичний розвиток — коштом сусідів. Всесвітня історія — це одночасно історія культури людства, найтісніше звязаної з тенденціями до розвитку або занепаду окремих держав і народів та з часами мира або війни. До всесвітньої історії належить теж історія державних устроїв та найбільш знаменних подій із внутрішньої політики держав, якої ніколи не можна розглядати без звязку з політикою закордонною. Врешті всесвітня історія — це історія гроша і боротьби за гріш у найширшому розумінні цього слова, історія джерел сирівців, ринків збуту, історія політичної економіки не в її теорії, а в практичному стосуванні. Смерть Австрії, як самостійної держави, накидує ще одну дефініцію всесвітньої історії: це історія народин і смерти фікцій, боротьби за фікції, боротьби між фікціями, що їх створюють для своєї вигоди люди (народи, держави), та між життям, природою, яка протестує проти того, щоб її наганяли — всупереч її основним законам.

У 500. році перед нар. Христа держава персів простягалась від Індій по Дунай; досить було горстки геройських греків, щоб під Маратоном розлетілась фікція перської всевлади. 150 літ після смерти Дарія македонський полководець Олександер простягнув свою владу у відворотному напрямку: від Дунаю до Індій — з тієї держави залишилась лише слава полководця та сліди грецької культури в Азії. Коли впала старовинна Греція — її місце заняв Рим, обхоплюючи у 1—2 століттї по Хр. під своїм пануванням територію нинішньої Німеччини, Франції, Еспанії, Данії, Англії, ввесь середземно-морський басен, увесь Близький Схід. Вся ця могутність розлетілась під ударами визвольницького та завойовницького гону герман, під напором мандрівних народів та внутрішнього розкладу. І ось у першій половині 5-го століття маємо вже пів Европи і пів Азії під владою Атиллі, якому Теодозій II. складає данину: зі смертю того „божого меча" — розлетілась велитенська держава гунів. Потім ми бачили такі історичні дива, як похід Джінґісхана від пустелі монгольської через Гималаї, Індії, всю передню Азію — над Калку, похід, що його продовжували сини великого монгола аж ген у глиб Европи. А царство Карла V. і його сина Филипа II., в якому „сонце не сходило і не заходило", аж раптом цілком померкло після втрати „великої армади". І скільки у всесвітній історії таких фікцій, які страх і подив викликували у сучасників та які швидко потім показувались тільки зліпком, що його створювало зусилля амбітних і талановитих одиниць, династій, народів, держав. Коли Наполеон роздавав престоли своїм фамілиянтам, то напевне також вірив у тривкість нового порядку в Европі, як Романови вірили в супкість своєї „тюрми народів", як Клемансо вірив у вартість версайського договору. Здвигання фікцій черґується впродовж тисячеліть з їхнім крахом, — щораз нові фікції великі і малі, родяться, і щораз стрічає їх доля попередниць. Фікція, створена силою й оперта на силі, може — очевидно — тревати навіть досить довго, кілька поколінь, може накоїти безмірного лиха, але врешті-решт мусить завалитись. Уміти відріжнювати фікцію від тривкої вартости — це дар великих учених

історіософів, найбільших державних діячів і політиків.

На наших очах родяться і банкротують фікції. На наших очах іде боротьба між зусиллям преріжних малих людців, що обманюють себе і своє оточення приманливою фікцією, та між молотом тих природних сил, які розбивають фікції у дребезги. На наших очах маємо найбільш яскраві приклади, яка податлива людська вдача для міражу фікцій!

Шість і пів міліонова держава з двоміліоновою столицею — карлик на рахітичних ногах із водяною головою, держава, якої самостійність була оперта на параграфі версайського диктату та на інекціях чужинецького капіталу, — це була фікція, яка мусіла розлетітись. Але фікцій в Европі ще чимало. Ось рідкий приклад, як дехто правильно оцінив вартість австрійського банкроцтва і хоче дечого з цієї науки навчитись: читаємо вістку, що чеська рада міністрів рішила напрямні про участь німецької меншини в державному апараті ЧСР. Згідно з тою постановою німці мають дістати в центральних установах ЧСР 22 в. с. загального числа посад, а на місцях та по судах такий відсоток, який має німецьке населення в державі, чи в даній окрузі; іншими словами, в німецьких провінціях у ЧСР реалізація з автономією, бо бюрократичний апарат озація тієї постанови буде фактично однозначниться в руках німців. Розумна постанова, за якою повинна піти мерщій її реалізація. І колиб разом із цим чехи доказали, що вони розуміють безвартність підтримування централістично-чехізаційних фікцій на Закарпатті, то це свідчилоб справді про похвальне вичуття дійсности у чехів.

У Польщі маємо все ще моду на фікції. Маємо все ще модну теорію „паньства народового“, яку ввесь бюрократичний апарат та всі польські суспільні організації намагаються переводити в життя з енергією, якої направду жаль: бож це марна витрата сил, яким ніяк не вдасться оту фікцію петрифікувати. У Галичині маємо старих і новонароджених „спеців“ від національної проблеми, які борються з вітряком „української небезпеки“, самі своїм криком створюючи щойно направду небезпеку таку, яка завжди грозить, коли непритомна заїлість, ненависть і демагогія викликує реакцію — у формі такої самої заїлости. Референт внутрішніх справ кидає із соймової трибуни рецепту, що Польща, як „паньство народове“, мусить змагати до того, щоб відсоток непольського населення „обнизити нижче 25%, а ніхто з членів уряду не вважає за відповідне і потрібне проти таких порад і сугестій, які можуть викликати враження відгуку урядових проектів, застерегтись. Є окремий орган, платний з державних фондів, який насилу старається вмовити в людей фікцію „поляків греко-католиків“; сила енергії іде на створювання фікції окремих „народів“ — українського та руського — на тій самій території і в тих самих селах, із тією самою мовою, вірою, фолькльором і минулим; маса енергії іде на пропаганду фікції окремих і немов від себе взаємно незалежних „народів“ — гуцулів, бойків, лемків, волиняків, поліщуків, колмщаків, но й галичан; міражами фікцій пройнята національна політика держави супроти українців, і політика адміністраційного апарату, і деяких військових кол, і величезної більшости польського громадянства у краю!

Довге панування фікцій зовсім не свідчить про їх життєздатність та тривкість. Безліч обставин може зложитися на те, щоб якась цілком очевидна, штучна й нереальна фікція втримувалась на поверхні. Тим сумніший її кінець, тим прикріше розчарування її авторів, і протекторів, тим шкідливіші наслідки такого неприродного стану! Не є фікцією держава, створена великим зусиллям народу, — фікцією є стан, побудований далі на політиці, що сягає корінням до часів, коли йшла збройна боротьба між окремими частинами нинішнього населення держави. Елімінування українців від участи у державному апараті, щораз більше обмежування їх участи в апараті судейському, залізничному, почтовому, недопущення українців до адміністраційної та самоуправної кадри урядовців, уніфікація та централізація устрою по такому зразку, немовби дійсно вся держава творила моноліт під географічним, етнічним і господарським оглядом — це фікція, з якою треба зірвати! Чи однородні польські написи на двірцях та установах можуть змінити правдивий етнічний образ краю? Чи відмова якомусь громадянинові видати йому залізничий білет, коли він просить його в залізничій касі у своїй рідній мові, може вплинути і на статистику і на поправу внутрішніх політичних відносин? Чи ліквідація українського шкільництва може змінити стан, який на ділі є станом хронічної боротьби за рідну школу? Чи всілякі спроби розслоїти український нарід у Польщі (шляхотський експеримент, русини і т. д.) — це щось інше, як тільки погоня за фікцією?!

Тимчасом на міжнародньому овиді фікції щезають і появляються щораз густіші хмари, які не є фікцією. Не є фікцією сусідство СССР, не є фікцією небезпека війни, не є фікцією аксіома, що в таких часах треба змагати до того, щоб із внутрішньої політики викинути забаву у фікції. Як довго вона ще триватиме — Господь один знає. Але не треба ніякого надприродного дару, щоб знати, що продовжування цього стану є продовжуванням аномалії.

ік.

СССР і Ліга Націй.

(Від власного кореспондента).

Женева, 16. березня 1938.

З українського боку це питання порушували вже багато разів. Наш погляд на присутність представників московської олігархії у Лізі Націй давно устійнений і досить відомий. Крівава комедія московського процесу ані трохи не вимагає перегляду наших думок про ролю Москви в Европі та в Женеві; і нам властиво навіть незрозуміло, чому демонстраційний засуд двох десятків большевицьких злочинців, доконаний ще більшими злочинцями, зворушує европейську думку більше, ніж розстріли 4800 нещасливих працівників, переважно селян і робітників, у чужонаціональних районах СССР, про що повідомляла сама совітська преса впродовж 1937 р. Але не можна поминути без уваги того, що питання про відносини між СССР та Л. Н по московськім процесі порушує наш щирий приятель, редактор П. Е. Бріке, в „Журналь де Женев“. Він пише між іншим:

„Московський процес хвилює далі пресу. Обурення загальне, за винятком органів, що слухають сліпо Сталіна. Але навіть самі соціялісти розлючені. В брюсельськім „Пепль“ пише Вандервельде, що „обвинувачені не мали ніяких доказів проти себе окрім їх власних зізнань, вимушених засобами, що лишаються в понурій темряві“. Але пікантно бачити, що Вандервельде ллє сльози над долею Ягоди, колишнього шефа ГПУ, установи обтяженої відомими злочинами. Отже можна думати, що вона сама по собі так дуже не обурює членів II. Інтернаціоналу. І соціялістична преса мовчала, коли ГПУ десяткувала совітських селян, робітників та інтелігентів. Але тепер, коли Сталін взявся за інших совітських керманичів, між ними і за керманичів ГПУ, п. Вандервельде обурюється. Отже чого властиво хочуть ці палкі демократи з „людового фронту“? Дімітров говорить, що цей фронт має бути „троянським конем“, завдяки якому комунізм має дістатися до буржуазної твердині та урядити там пролетарську диктатуру“.

Далі автор говорить про недоречність обвинувачень у шпіонажі та інших злочинах, піднесених проти жертв московського процесу і твердить:

„Кожна розважна людина приходить до висновку, що або ці люди були справді зрадниками довгі роки, або Сталін зраджує їх тепер у ганебний спосіб. В обох випадках СССР є кольосом на глиняних ногах, на якого не може рахувати ніякий союзник. Сталін є паном Росії, але яка держава в Европі може мати довіря до нього?

„В Парижі визнають, що прихильники военного союзу з Совітами розчаровані. „Ле Тан“ запитує навіть: „Яку реальну вартість може мати в будучім совітська акція в цій Лізі Націй, яка проголошує право, волю, справедливість, основні засади, якими кермується оборона кожної здорової демократії?“ Один з найбільших французьких денників ставить таким чином питання: Чи може СССР лишатися членом Л. Н.?

„Поставити питання значить — розв'язати його. Справді членам Ради буде неприємно сидіти по московськім процесі побіч висланця Сталіна. Але є й поважніші міркування. Чого хоче Сталін від Л. Н.? Як розуміє свою ролю СССР у женевській установі? „Вступлення СССР до Л. Н.“, писав Дімітров, „дало до зрозуміння масам, що керманичі його вміють використовувати найменшу можливість, щоб поширити їх акцію оборони миру в інтересі світової революції“.

„Таким чином СССР має використати Л. Н., щоб викликати „світову революцію“. Як це хочуть осягнути? „Наслідком приспання [illegible] ілюзією, що Л. Н. робить усе потрібне для вдержання миру“ — писав той самий Дімітров. І цей агент Сталіна поводиться безоглядно супроти тих, „що не розуміють цього“ і називає „балакунами, а не революціонерами, тих, які не відріжняють колишньої Л. Н. від сучасної“. Про революцію, до якої закликає Дімітров, говориться в програмі III. Інтернаціоналу так: „Утворення світової федерації соціялістичних совітських республік та здобуття влади пролетаріятом не може пройти мирно, тому СССР робиться природно вогнищем світової революції“.

„Москва готує іншим державам долю [illegible] Отже зрозуміло, коли „Ле Тан“ має сумнів щодо користи співробітництва Совітів з Л. Н.“

Зі свого боку можемо додати, що московський процес не є наймоцнішим аргументом для видалення московського уряду з Л. Н. Але треба з сумом признати й те, що українці не [illegible] били всього, щоб інші аргументи [illegible] зрозумілі.

М. Дав[illegible]

Вибори в Болгарії.

Вчора (неділя) відбулися вибори до болгарського парляменту в округах Пловдив і [illegible]ца; вибрано 41 послів, з яких 30 належить до проурядової партії. Дотепер вибрано 130 послів, з них 86 підтримує уряд.

У найближчу неділю вибори закінчаться у Софії.

Дві польські манїфестації у Львові.

„СТРОННІЦТВО НАРОДОВЕ" Й ОЗОН ЗМІРЯЛИ СИЛИ.

ПРОТИ „ЖИДОКОМУНИ" Й „УКРАЇНСЬКОГО СЕПАРАТИЗМУ".

„Стронніцтво Народове" заповіло ще минулого тижня на неділю, 20-го березня ц. р., віче у Львові у справі небезпеки „жидо-комуни" та „українського сепаратизму". Але в останній хвилині виринула ще й литовська справа і вона, як найактуальніша, висунулася на перше місце.

Віче відбулося в салі „Сокола-Мацержи", в якій фронтова стіна була удекорована зеленими прапорами з мечами Хороброго. За підвищенням, на біло-червоному тлі прапору видніє великий блакитний хрест. На бічних стінах транспаренти з вівтіркової манїфестації „млодзежи народовей".

Віче відкрив голова міського відділу „Стронніцтва Народового" **Романський**, який закликав зібраних вшанувати 1-хв. мовчанкою память кс. Станислава Штрайха, якого вбив комуніст Новак і вояка Серафіна, вбитого на литовському пограниччі. Після того зібрані відспівали національний гимн і Романський передав почесне головство віча проф. **Гломбінському**, який у короткій промові подякував в імені громадянства армії та молоді за мужне й гідне становище у литовській справі.

З черги адвокат **Мацейко** обговорював проєкт виборчої ординації для 6-ти великих міст у Польщі, в цьому і для Львова.

Але усі справи, що мали бути головним предметом віча, обговорив основно щойно четвертий промовець, ред. **Маріян Роєк**. Згідно з програмою віча говорив він про небезпеку „жидо-комуни" та „українського сепаратизму".

„ЖИДІВСЬКА КОНЦЕПЦІЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ".

Стріл до кс. Штрайха — говорив М. Роєк — це гасло для комуністів й сиґнал осторого для польського громадянства. Це знак, в якому напрямі вдарить комуна в Польщі, яка після поразки в Еспанії захоче забезпечити собі найближче передпілля у Польщі. Сильну акцію в цьому напрямі веде французька комуна. Окрему ролю відграють тут жиди, які після розгрому в Австрії, змагають до того, щоб сконцентрувати свої сили у Польщі і як свій рятунок висувають концепцію большевицької революції. В цьому укладі сил всякі спроби фальшивих консолідацій роблять враження громозводу, що має роззброїти громадянство з національних настроїв і зробити його податним на всякі експерименти.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ „ПОЛТАВСЬКИЙ ДІЯЛЄКТ".

У другій частині своєї промови М. Роєк звів бій з „українським сепаратизмом", проти якого — він це особливо підкреслив — вже навіть деякі санаційні ґрупи підносять крик. Але чому — питається М. Роєк — не забрали вони слова раніше, коли можна ще було врятувати частину польської землі? Сьогоднішній рух коло справи українізму цим корисний, що дозволив трохи випростувати хребти урядничої інтеліґенції, яка досі боялася працювати у громадянській ділянці. Промовець протестує проти того, щоб **державні банки підтримували сепаратистичні товариства і союзи, проти накидування „руській" людности у державних шкільних читанках полтавського діялекту та проти радіових авдицій, що мають на цілі не уприступнити „руській" людности радіо, але поширюють українізм.**

Наприкінці своєї промови ред. Роєк закликав зібраних сконсолідуватися у рядах „Обозу Народового", знищити комуну та примусити жидів, щоб вони всіми шляхами, які стоять їм до диспозиції, покинули Польщу.

„АКАДЕМІЧНА ЛЄҐІЯ" ГОЛОСИТЬСЯ...

В часі промови ред. Роєка надійшли зі співом „Гимну Млодих" члени Академічної Лєґії — „Слово Народове" подає число 800 осіб, — яка до того часу відбувала свою манїфестацію в будинку університету. Представник „Лєґії" серед окликів на честь „обозу народового" і його провідника Романа Дмовського увійшов до салі і зголосив проф. Ґломбінському, що члени „Лєґії" прийшли на віче.

„ТРЕБА БУЛО В КОВНІ ДИКТУВАТИ УМОВИНИ."

Черговий промовець, **Ян Боґданович**, говорив про литовську справу. Литовський сепаратизм — говорив він — викликали Петербурґ і Берлін, чого доказом є те, що міністрами в Ковні були фахові старшини пруської ґвардії (Завніюс). Тепер треба було направити помилки з 1919-го і 1920-го рр. і скористати з небувалої міжнародньої конюнктури. Треба було ввійти до Ковна і подиктувати там умовини, що шанують незалежність литовського народу, але розтрощують політику ковенської кліки. Вирішення литовської справи не задовольняє поляків. Присутність ще одного посла в дипльоматичному корпусі Варшави — це для Польщі замала сатисфакція. **Литву треба влучити в політичну систему Польщі**, щоб вона стала для Польщі базою у майбутній боротьбі за Балтик. **Якщо так не станеться**, винуваті за це заплатять. А вина тяготить також на тих членах громадянства, що не орґанізуються до боротьби та акції в напрямі створення „ржонду народовеґо".

МАНЇФЕСТАЦІЯ У СЕРЕДМІСТІ.

Після відспівання „Гимну Млодих" зібрані пішли походом головними вулицями міста. На чолі походу несли два великі мечі, за ними йшла влада „Стронніцтва Народового" та „Академічна Лєґія". Учасники походу співали „Гимн Народови", „Гимн Млодих", підносили оклики на честь Дмовського та обозу народового та викрикували добре вже відомі у Львові гасла. Під памятником Міцкевича було ще кілька промов і на закінчення „Не жуцім земі" та названі вгорі гимни.

ПЕРШИЙ ПРИЛЮДНИЙ ВИСТУП ЛЬВІВСЬКОГО ОЗОНУ.

Більш-менш у цьому самому часі відбулася друга польська манїфестація. А саме львівський ОЗОН виявляв свою радість „з нагоди тріюмфу Польщі в литовській справі". Ця манїфестація відбулася під будинком Великого Театру, в якім передтим була академія на честь маршала Сьміґлого-Ридза.

Манїфестація Озону почалася в год. 12. На удекорованому бальконі театру явився воєвода Білик і президія Озону. Промовляв пос. **Броніслав Война Войцеховський**, який ствердив, що тріюмф Польщі у литовській справі треба завдячувати мудрій та передбачливій політиці уряду, боєвій готовости армії та однозгідній поставі польського громадянства.

Після відспівання національного гимну зібрані під проводом голови Озону пішли походом під воєвідство. Окрема делеґація зложила на

ТЕО ФРАНК.

Дорогоцінні перли.

Пані Павлина Мільнер закінчила одягатися. Ще мусіла вложити прикрасу. З довгого етуї витягнула низку осяйно-білих перел, поглянула на них теплим поглядом і перетягла їх довкола шиї. Ще один погляд у дзеркало. Вона мусіла виглядати святочно у той день, коли до її хати мала прийти з першими відвідинами наречена її сина. Вона задумалася над тим, чи його вибір щасливий. Також донька пані Мільнер прийшла до неї.

Пів години пізніше всі сиділи за столом. Каміля, наречена Ерика подобалася всім від першого погляду. Весела, природна дівчина і видно дуже любила Ерика. Вона помітила перли на шиї пані Мільнер і сказала до нареченого:

— Чудові перли правда?

— Чуєш мамо — сказав син — Каміля захоплена твоїми перлами.

— Я поправді вже не повиннаб їх носити. Стара жінка.

Всі присутні відчули, що треба запротестувати.

— Залишіть діти. Старість має теж свої принади. Навіть стара жінка може бути щаслива — і глянула ніжно на свого чоловіка: — Ти знаєш, що я нині щасливіша, ніж двацятьпять років тому.

Всі мовчали, немов би зрозуміли ці слова. Пані Мільнер знову вернулася до теми „перел": — Мій батько навіть не хотів, щоб я їх носила. Вони, мушу вам вияснити правду, фальшиві.

— Фальшиві? — здивувалася Каміля.

Ерик пояснив:

— Але мама любить їх.

Гості звернули розмову на іншу тему, але Каміля не могла думати про ніщо інше, тільки про перли. За хвилину пані Мільнер запропонувала їй прохід у сад, бажаючи ближче познайомитися зі своєю синовою. Сад був повний квітів і настроював до приємної виміни думок.

Пані Міллер почала:

— Тобі, дитино, може видалися дивні мої слова про мій вік. Але коли хтось пережив стільки, що я... Я була тоді в Монте Карльо з моїм першим чоловіком. Батько Ерика це мій другий чоловік. Моє перше подружжя закінчилося сумно, бо я вибрала зле... Я була молода і не мала в нікого порадитися. Ільза, моя донечка, мала чотири роки, коли я поїхала з моїм чоловіком до Монте Карльо. Він пристрасно любив гру в рулєвку. Наші гроші зменшувалися з кожним днем, а проте мій чоловік не міг відорватися від зеленого столика. Коли я одного вечора зробила йому сцену за те, що він розтрачує гроші забуваючи за дитину, яку ми мусимо виховати, він вийшов розгніваний із кімнати і знову пішов грати. Не знаю, що з ним тоді сталося. Він мусів бути дуже схвильований і хотів імовірно відбити собі програні гроші. Його принесли мертвого до дому... удар серця. Нещастя любить приходити у товаристві. Того самого дня я дістала телеграму з дому, що Ільза поважно занедужала.

Каміля схвилювалася.

— Успокійся, моя дитино. Бачиш, що Ільза живе і здорова. Але що я мусіла тоді перейти! Я не мала ні хвилини до надуми і мусіла відразу виїхати, а в кишені я не мала ні франка. Мій чоловік програв усе. Я пригадала собі свої дорогоцінноші. Я могла їх продати. За годину відходив поїзд, а на другий треба булоб чекати до другого дня зранку. Кожна година поспіху мала для мене значіння. Було пізно вночі. Портієр готелю бачучи мій стан, порадив мені звернутися до якогось пана Моретті, що часто робив інтереси із грачами, які програвали все. Між своїми дорогоцінностями я вибрала бранзолєтку. Я рішила, що її вартість вистачить мені за видатки в готелі і на білет. На жаль я дістала за неї замало. Коли я вернулася до готелю з наміром узяти ще свої перли, Моретті вже був у салі гри в касині. Я мусіла піти за ним.

— Пане Моретті — я сказала йому — я мушу ще розстатися із своїми перлами.

Він оглянувся, чи ніхто на нього не дивиться і почав придивлятися перлам. Похитав головою і сказав: „Вони фальшиві" і віддав мені їх.

Я думала, що земля розступиться під моїми ногами. Цеж було неможливе! Якто? дарунок від мого нареченого — фальшивий? Я дивилася отупілими очима на перли і тоді блиснула мені думка, що у хвилинах найбільших грошевих клопотів мій чоловік не звертався до мене ніколи з проханням, щоб йому позичити ті перли. Я вважала це досі за його ніжність. Я впала безсильно на крісло і ледви могла заволодіти собою. Та ввесь час я бачила перед собою дитину, що ждала моєї помочі. А довкола мене на столах рулетки — скрізь золото. Тоді ще грали золотими грішми, а не жетонами.

Поруч мене сидів один панок. Видко було, що його гра нудила його. Він відкладав автоматично гроші поруч себе. Виґравав раз-у-раз і мав уже перед собою цілу гору золота. Я подивилася на це золото, наче у гіпнозі. У той самий час моя дитина могла вже вмирати тільки

руки воєводи, як представника уряду, заяву пошани і подяки для президента держави і маршала Сьмігло-Ридза. В імені делегації промовив до воєводи пос. Войцеховський, після чого воєвода промовив до зібраних з бальконy.

МІРА СИЛ.

Описуючи манифестацію Озону, „Дзєннік Польскі" пише, що вже багато перед 12. годиною, коли мала початися манифестація, майдан перед театром виповнила щільно кількатисячна юрба, а перед фронтом станули делегації Союзів та товариств з прапорами. Ендецьке „Слово Народове", якому бракує слів ентузіязму при описі ендецької манифестації, пише, що „виступ Озону випав просто мізерно", що „похуд Озону з'чонци 278 осуб (не „коло", але „дословнє 278 осуб") не робив враження, учасники на початку походу співали „Бригаду", а ті, що йшли в середині „Гей, стшельци враз".

„Дзєннік Польскі" не згадує ні словом про ендецьку манифестацію.

ОКРЕМО ЙТИ — РАЗОМ БИТИ!

Колиж оцінювати обі ці манифестації з українського становища, то треба зясувати собі, що це організація тих сил, що вже сьогодні йдуть і йтимуть у будуччині спільними рядами проти усіх, хоч би найменших прав українського народу в Польщі. Правда, манифестація Озону не торкнулась української справи, та всеж головною особою у ній був пос. Войцеховський, який — це ми вже знаємо — не тільки пишеться руками й ногами під ендецькими резолюціями в українській справі, але зуміє вести проти українців нагінку ще більш безоглядну та безцеремонну, як ендеки. Тому до голосів, що ухвалювали протиукраїнські резолюції на ендецькому вічу, треба дорахувати властиво і голоси тих, що манифестували під Великим Театром. Байдуже, що ці дві організації себе не признають, що глузують одна з одної. Це тільки в боротьбі за владу. В українській справі вони йдуть разом, бо львівський Озон щодо нас нічим не ріжниться від ендеків.

Австрійські жиди.

ЖИДІВСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ВІДНЯ ПОСТІЙНО ЗМЕНШУЄТЬСЯ.

Як подає жидівська телеграфічна агенція, статистичні дані управи віденської жидівської громади стверджують, що від 15 літ жидівське населення Австрії зменшується; потверджує це й урядова статистика. Вона виявила, що 1923. р. в Австрії жило 220.208 жидів, з того у Відні 201.513, в 1934. р. — в Австрії 191.481, у Відні — 176.043. На кінець у 1937 р. скількість жидів у Відні оцінювали на 160.000 (4 прц.), поза Віднем — на 12—13.000.

У Відні живе коло 40.000 жидів, що не є австрійськими громадянами, з того 25.000 польських громадян, втікачів з Німеччини — 3.000.

Обчислення жидівської громади стверджують, що 1937. р. вродилося 720 жидів, померло 2.824 (з них 105 відібрало собі життя); з громади виступило 620 осіб, вступило до громади 262.

Останніми часами було у Відні коло 20 жидівських часописів. Одинокий жидівський щоденник у Відні „Вінер Моргенцайтунг" виходив у роках 1919—27.

Жидівська громада у Відні найбільша в Европі після варшавської та будапештенської. Вона має 19 синагог, чимало домів молитви, приватні школи та установи суспільної опіки.

—o—

Промова президента Мосціцького.

В ДЕНЬ ІМЯНИН МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Минулої суботи, в день імянин марш. Пілсудського, виголосив през. Мосціцький перед мікрофоном промову, присвячену споминам про маршала та його програмі. Президент підкреслив, що польська суспільність мало вироблена, не дає урядові потрібної підтримки. Частина молоді намагається розвязати деякі пекучі питання засобами, що лише збільшують хаос та витворюють пригоже підложжя для комунізму. Лише в обороні перед комунізмом могла би Польща ввести тотальний устрій, але до того не повинно дійти.

Крім того през. Мосціцький торкнувся сумних матеріяльних і культурних умовин, в яких живе село. Щоб йому помогти, треба перш за все зорганізувати збут замлеплодів, що збільшило би доходи зі сільського господарства.

через те, що я не мала мінімальної суми на подорож.

Я мусіла бути непритомна, коли я простягнула руку до купи золота. У тій самій хвилині до мене підійшли двапанки — агенти, що стежили за мною. Я не могла навіть виправдатися.

— Вибачте — відповів панок із щастям у грі — я грав за цю паню... Ви помиляєтеся.

Детективи відійшли виправдуючися. Я дивилася крізь сльози на свого сусіда. Він узяв мене ніжно під руку і випровадив із салі. Я старалася вияснити йому моє становище.

— Покажіть мені ваші перли. Може Моретті помилився.

Він приглянувся їм і сказав: — Вони чудові і найчистішої води. Коли дозволите то я можу їх узяти під застав, а вам дам позичку на дорогу.

За пів години я відіхала в Монте Карльо."

Пані Мільнер задумалася.

— Отже перли такі були правдиві — сказала Камілія — видко, що той Моретті не розумівся.

— Ні дитино, Моретті розумівся добре на перлах. Мої перли були звичайною дешевою імітацією, але той пан, що пропонував мені гроші боявся, що я не прийму їх від нього безкорисно і буду боронитися. Це був батько Ерика — мій пізніший другий чоловік. Він зрозумів тоді моє трагічне становище і при тій нагоді я з ним познайомилася. Він мовчав довгі роки не признаючися, що взяв від мене фальшиві перли і щойно згодом заступив їх потайки правдивими. Ерик уже був дорослий, коли я довідалася правду.

Камілія замовкла зворушена, а пані Мільнер перебила її мовчанку:

— Правдиві перли ми подарували Ільзі як весільний дарунок, а я ношу фальшиві, як найприємніші спомини свого життя.

Перекл. а. б.

По широкому світі.

Б. болгарський премієр Малінов помер несподівано в 71. році життя.

Французька поліція викрила велику шпигунську аферу, в яку вмішано 5 осіб, м. ін. урядовець генерального штабу Марсель Устр, який продавав одній посторонній державі відбитки плянів фортифікацій та інших військових обєктів.

У Палестині арабський загін зложений зі 100 партизанів зареквірував у селі Саара худобу; британське військо кинулось у погоню.

У Трансйорданії арештовано губернатора столиці під замітом підготови перевороту.

В СССР розстріляли агенти ГПУ кількох достойників православної церкви, м. ін. митрополита Теофана та одного архиєпископа під замітом шпигунства.

15. австрійський полк піхоти вислав один курінь до Берліна, де його повитали оваційно.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 55. Середа, 21 (9) березня 1888.

В ОБОРОНІ ПРАВ МІСЦЕВИХ ШКІЛЬНИХ РАД.

В цьому числі друкує „Діло" на першому місці повний текст письма, яке виділ „Народньої Ради" вислав до премієра гр. Таффого і до міністра освіти д-ра Гавча у справі закону, що відбирає місцевим шкільним радам право презенти учителів. Цей закон ухвалив галицький сойм, а „Народня Рада" просить згаданих міністрів подбати, щоб цей закон не дістав найвищої санкції, мотивуючи прохання тим, що цей закон загально може викликати невдоволення серед тих, що утримують школу а не матимуть впливу на призначення учителям, зокрема-ж цей закон шкідливий для українців.

„ЧИМ ПРОВИНИВСЯ СВ. ІВАН СУЧАВСЬКИЙ?"

Невдоволені з румунізаторського курсу у православній церкві громадяни села Раранча на Буковині — коло 100 родин — перейшли на унію. Щоб відвернути згаданих від цього кроку митрополит Андрієвич казав надрукувати письма в українській мові, які мали вислати до кожного селянина, що перейшов на унію. „На верху був — читаємо в новинці — портрет св. Івана Сучавського, а в середині повний титул митрополита Андрієвича і поздоровлення для адресата. Далі митрополит пише, що довідався про перехід адресата на унію і тому запитує його, чим провинився св. Іван Сучавський і ціла православна церква, що адресат її покидає для західного Риму? Заявливши свою церкву нагадує митрополит, що між людьми є звичай прощатися з тими, яких покидається. Тому треба, щоби адресат попрощався з православною церквою і то в той спосіб, щоби висповідався і запричастився у православній церкві. Має це бути дуже дотепний спосіб, щоби можна по такому прощанні донести старостві, що цей і той наново навернувся до православної церкви".

ПЕРШІ КРОКИ МЕТОДИ ПАСТЕРА.

В новинці читаємо: „Метода Пастера у лікуванні скаженини не знайшла в Австрії признання в наукових колах. Міністерство внутрішніх справ на підставі осуду наукових кол відмовило д-рові Ульманові всякої субвенції на дальші експерименти в напрямі охоронного щіплення скаженини. Подібно висловились про методу Пастера вже давніше Швайцарія і Бельгія, що після осуду своїх делегатів, висланих на клініку Пастера, признали це лікування зайвим. Так метода Пастера після дволітнього розголосу перейшла вже тільки до історії розвитку медицини".

З українського життя у Кракові.

В неділю 27. II. в год. 7. вечором відбулася в салі „Просвіта" Святочна Академія з нагоди 10-ліття відродженецького руху в Кракові. Вступний реферат виголосив голова філії „Відродження" Захаркевич Василь, який подав коротко мету й завдання „Відродження" [illegible] та на терені Кракова зокрема. Крім того на програму зложилися: терцет „Ночувала [illegible] ра", реферат: Історія відродженецького руху в Кракові, скрипкове сольо в супроводі фортепіяну у виконанні пань: Шумовської та [illegible] лінної, деклямація Арядни Шумовської [illegible] бідь" Олеся, сольо на бандурі та рецитація „Лесевої фамілії" Стефаника. Численно зібрані гості вислухали академії у святочному й [illegible] важному настрою.

В дні 5. ц. м. уладила У. С. Г.: репрезентаційні вечерниці в салі П. У. М. при [illegible]. Не вечерниці прибули також і [illegible] чужі гості. Слід відмітити, що вечерниці [illegible] булися без тютюну й алькоголю.

В дні 6. ц. м. вечором уладила [illegible] -Туристична Секція т. зв. „Бойківський [illegible] чір". До численно зібраної молоді виголосив реферат д-р Кубійович, який при помочі [illegible] лин та проєкційного апарату познайомив [illegible] сутніх ближче з життям та буттям Бойків. Опісля д-р І. Зілинський обговорив бойківський діялект і м-р Березовський виголосив рецитацію „Тремтіння душі". З уваги на [illegible] ру дальшу частину перервали, відкладаючи її докінчення до чергових сходин К.-Т. [illegible]

Сторінка без політики

Дослідник чорної частини світа.

Рівно 125 років тому у березні народився великий англійський дослідник Давид Лівінгстон. Він був сином малого крамничника у шотляндському селі Блянтір коло Глязгова. У середній школі залюбки вчився греки, потім студіював медицину і ввесь час мріяв про подорож до Китаю — пішки по великому таємничому краю, як це роблять місіонарі. Ставши місіонарем, зажурився дуже, коли одного дня замість до Китаю вислали його до південної Африки. 33 роки провів Лівінгстон „у чорній частині світа" — як тоді офіціяльно називали Африку.

НЕ ДО КИТАЮ, А ДО АФРИКИ.

Треба знати, що тоді, як Лівінгстон вибрався, Африка була для европейців одною великою брунатною плямою серед блакитного моря. Він поцікавився зі Геродотом джерелами Нілу, дослідив Самбезі, відкрив водопади Вікторії і пять невідомих озер. Серед диких людей він вів зовсім первісне життя і боровся з усіма небезпеками дикої природи. Лівінгстон створив тип завзятущого, непохитного, а при цьому лагідного та спокійного англійського піонера нових кольоній. Без нього нині британська імперія булаб на четвертину менша. Коли він умер, мурини вибудували в його дикій оселі один із найкращих памятників для нього: вони вирізали в корі старезного дерева спомини про його вчинки, що моглиб стати матеріялом для неодної фантастичної повісти та неодної казки. Тепер цей примітивний памятник заступила у Чітамбу (де він умер у 70-ім році життя) камяна таблиця. Тіло Лівінгстона несли носії здовш Африки аж до берега, де чекав на покійника англійський корабель. Лівінгстон спочиває в англійському Пантеоні — Вестмінстерському Абатстві поруч королів, великих діячів і поетів.

ОДИН ІЗ НАЙБІЛЬШИХ РЕПОРТЕРІВ.

Лівінгстон — не тільки мандрівник і дослідник. Це один із перших репортерів у сучасному розумінню. Він описав свої подорожі у книжках, які розходилися у сотнях тисяч у всіх мовах. Найбільшою пресовою сензацією XIX. віку була подія, як його віднайшов в африканській пущі Станлей після того, як він пропав на цілі роки. Завдяки пресі можна було його врятувати, бо вістка про його пропажу перебігла електрично по всьому світі. Його покинули всі носії-тубильці і він занедужав та стратив звязок із культурним світом. Одного дня англійський журналіст Станлей дістав телеграму у Мадриді, щоб приїхав негайно до Парижа до Джеймса Беннета.

ІДЕЯ СМІЛИВОГО ВИДАВЦЯ.

Беннет був сином власника нюйорського щоденника „Ню Йорк Геральд". Беннет запропонував Станлеєві подорож для цілої низки сензаційних репортажів: про відкриття суезького каналу, про египетську експедицію Бейкера і побут над Нілем, про нову ситуацію в Туреччині, про кримську війну, про Каспійське море і звязану з ним політику, подорож до Персії та Індії і будову залізниці в Месопотамії і врешті подорож до глибини Африки, щоб віднайти живого Лівінгстона. Статті Станлея захопили цілий світ. Його мандрівки були подивугідні своєю сміливістю та інтеліґенцією. Сам їх плян, що вийшов від молодого Беннета був теж великою ідеєю. Найцікавіше було те, що сам власник газет, батько Беннета нічого не знав про почин свого сина, який видав на Станлеєві репортажі велитенські суми.

СТАНЛЕЙ ВІДНАХОДИТЬ ЛІВІНҐСТОНА.

Станлей шукав Лівінґстона два роки. Його листи з Африки були вершком газетної сензації. Заки Станлей передав Лівінґстонові листи з Европи від рідні і знайомих, світова карта сильно змінилася: Париж заняло пруське військо, в Еспанії вибухла революція і в Америці вибудували залізничий шлях Пацифіку. Старий Лівінґстон чекав на поміч і дістав її з рук журналіста, що не завагався перед ніякою перепоною, щоб найти дослідника серед пралісів, пустель і зовсім невідомої дикої природи.

Всього рік.

Мало хто повірить, що ледви рік минув від часу, як між Спол. Державами і Далеким Сходом наладнали нормальну повітряну комунікацію. Літаки перелітають простір 8.500 миль. Хоч у цих околицях часто гуляють бурі та буревії, повітреплави перевезли за рік більш як 2.000 осіб.

Качки задзьобали лиса.

З Данії повідомляють про цікаву подію із тваринного світу. На одне озеро, де відпочивали стада диких качок, виплив безшелесно лис, щоб поживитися. Та заки він доплив до них, качки замість відлетіти кинулися на нього цілим стадом, задзьобуючи йому очі та вуха. Лис ледви доплив до берега і там здох.

В Европі є 34.000 кін.

На основі найновіших статистичних обчислень в 33 европейських державах є 34.178 кінотеатрів із 15 міліонами місць.

Рекорд кінової фреквенції здобула Англія: там є 4.305 кін, що їх відвідало в 1937 р. коло 864 міліонів глядачів. На другому місці стоїть Німеччина, яка має 5.312 кінотеатрів. Число глядачів дало там минулого року 450 міліонів.

На третьому місці стоїть Італія — 4.471 кін, на четвертому Франція — 4.100 кін. Відтак ідуть: Еспанія — 3.351 кін (тепер хіба тільки теоретично), Чехословаччина — 1.937, Швеція — 1.670, Румунія — 900, Бельгія — 790, Австрія — 762. Щойно на 11-ому місці опинилася Польща, яка нараховувала в мин. році коло 750 кін. Мадярщина має 669 кінотеатрів.

В інших краях Европи число кін багато менше. І так: Данія має всього 352 кіна, Швайцарія — 334, Югославія — 318, Голяндія — 308, Норвеґія — 240, Фінляндія — 229, Портуґалія — 210, Ісляндія — 189, Греція — 153, европейська Туреччина — 121 кін. На сірому кінці — нижче сотні йдуть: Латвія — 93, Болгарія — 92, Литва — 64, Естонія — 37, Люксембурґ — 25, Альбанія — 14 та Монако — 7 кінотеатрів.

Врешті три мініятурні держави, що мають по одному кінотеатрі: Андора, Ліхтенштайн, Сан Марко. Окрему рубрику творить СССР, бо там, не зважаючи на шумні цифри, кінові фахівці нараховують усього 2.300 кін.

Таємниці пяниць.

ОСОБЛИВА СТАТИСТИКА.

— Чому наші приятелі люблять упиватися? Це питання хвилювало від якогось часу радних у знаному купальному містечку Брайтоні. Видно не мають вони там нічого іншого до роботи й тому вирішили розпитувати кожного, хто за 12 останніх місяців опинився в руках поліціянтів за надмірне уживання алькоголю, щό спонукало його вживати над міру напитки.

У висліді тих запитів зладили статистику, яка так виглядає:

ріжного роду паради	136	осіб
привичка	84	„
клопоти і журба	52	„
здоровлянї причини	18	„
перед їдою	5	„
день виплати	3	„
принагідні пяниці	2	„
забагато „мішали"	1	„
спека	1	„

Тепер — після такої статистики радні можуть вже спати спокійно. Таємниця пяниць вияснена. Одначе щоб статистика була докладніша, слід додати, що „підхмелення" у 131 випадках викликало пиво, в 43 випадках — надмір горівки.

Ще інша статистика у „пияцьких справах" принесла немалу несподіянку. Всі наприклад думають, що найбільше пива зуживають німці, а покищо виявилося, що найбільше аматорів цього напитку є між англійцями, бо вони пють (рахуючи на одного) 65 літрів річно, а німець всього 58, француз 33, італієць ледви трохи більше, як одну літру. Зате рекорд випитого вина добувають без сумніву французи.

Пересічно випиває француз 160 літрів вина річно, італієць тільки 77 літрів. Далеко в заді залишається німець (4 літри) і англієць (півтори літри).

Мало хто повірить, що...

Давній англійський звичай.

Англія, як усім відомо, зберегла досі багато давніх звичаїв, яких значіння вже затратилось, але які є символом пошани для традиції і ніхто не думає їх змінити. Мало хто знає, що коли англійський парлямент кінчає свої вечірні засідання, тоді возні відчиняють великі входові двері настіж і нічний сторож кричить голосно до середини салі: „Хто їде до хати?" Цей звичай походить ще з тої доби, коли вулиці вночі були темні і коли послів додому супроводили сторожі із смолоскипами. Запитом: „Хто їде до хати?" сторожі довідувалися, скільки треба приготовити смолоскипів. Хоч тепер посли вертаються додому самі, здебільша автом, давній звичай залишився.

Поема в рунах.

При розкопах шведської церкви Валентуна найшли камінь з руновим письмом, і знаками хреста та жезла. Текст — віршовий, описує пригоду якогось інженера, що потонув разом із кораблем в околиці Боригольму. Учені ствердили, що написи походять не з доби рун, але із середньовіччя, десь коло 1100 р.

Дерево як фланеля.

У південноамериканській республиці Еквадору росте дерево, яке тубильці звуть „демемауа". Індіяни роблять з кори цього дерева рід повсті (фільцу), що заступає їм фланелю. Кори дерева досить вимочити на кілька годин у гарячій воді і потім побити деревляним молотком. Дуже мягка матерія згинається і скручується, як вовна.

Найшвидша риба.

Якийсь дослідник риб в американському стейті Сіти ствердив, що найшвидшою морською рибою є лосось, що пливе із швидкістю 40 км. на годину і може плисти кілька годин безупину.

ВЕСЕЛЕ.

НІХТО НЕ ПОМІТИВ

— Як ти чоловіче міг у такому стані вернутися до хати?! Тиж-ж ледве на ногах тримаєшся.

— Це ніщо, моя жіночко. На дворі така відлига, що коли я падав то ніхто і не звернув на мене уваги.

ВЖЕ НЕДАЛЕКО.

Мама: — Що-ж той твій радник, Галю?? Ходить і ходить і ще не пробував тобі освідчитися?

Донька: — Мені здається, мамо, що він уже трохи осмілюється. Два дні тому погладив мого котика, а вчора песика.

У КНИГАРНІ.

— Моя донька вчиться співати. Я хотів би вибрати для неї якусь відповідну книжку на її іменини. Може ви мені щось порадите...

— Може „Добрий тон у товаристві"?

САМА.

— Чи ти сама вишила собі той цілий светер, дитинко?

— Сама цілий, тіточко, тільки діра на голову була вже готова.

ЛІК.

— Його жінка така хора, а він сидить цілий вечір у ресторані.

— Він каже, що пе на її здоровля.

У СУДІ.

— Так, мій пане, я мушу вам заявити зовсім просто, що тільки алькоголь, а ніщо інше є головною причиною вашого вчинку.

— Пане судде! дякую вам. Я весь час казав, що не я винен, тільки хто інший.

У КРАСНОМОВНОМУ ЗАПАЛІ.

„..Так, моє панство, тепер настали такі страшні часи, що нема вже нормальних замін подруж... тепер скрізь, де не глянеш то одне працює, а друге нічого не робить, якби його зі ... нічого не обходило. Зате я можу з гордістю сказати, що у нас є зовсім навпаки!

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Інавґурація весняного сезону.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 5:1 (2:1).

Товариські й мистецькі стрічі України з Гасмонеєю мали вже від багатьох літ свою традицію: вони кінчилися завжди ремісовим вислідом, хочби одна з дружин була в ванрашій формі, друга в найгіршій. На своїх стрічах обі дружини грали з найбільшою жертвенністю й запалом, намагаючися здобути найкорисніший для себе вислід. Іноді Україна вела вже 3:0 і здавалося, що противник не зможе вирівняти. Все таки метч кінчився нерішеним вислідом. Тому й не диво, що й недільний метч викликав доволі велике зацікавлення і виринало знову питання, чи недільний традиційний вислід удержиться. Та цим разом Україна переломила оцю традицію (бо так якось складалося, що в багатьох випадках нерішек виходили на некорисіть дружини чорно-червоних) і виграла стрічу високо. Годиться притім відмітити, що Україна виступила в ослабленім складі, зате Гасмонея у своїм найкращім, скріпленім новими грачами, складі.

Україна: Босий, Воробець, Міськош II. — Данів (Якимів), Гошовський, Каратницький — Богурат, Кравєцький, Міськош, Романець і Магоцький.

Гасмонея: Блит, Шпісбах, Геніґ — Дрікс, Горовіц, Вольфсталь — Фрідман, Оренштайн, Розен; Кон і Сільбер.

Метч відбувся при гарній весняній погоді на зовсім доброму грищі й тому теж гра була назагал доволі цікава. Кондиційно краща була Україна, яка теж зовсім добре видержала темпо (правда, при кінці другої половини доволі шиване) і була теж краща у підворітних ситуаціях. Гасмонея випала доволі слабо в нападі. Ії знаменита в інших випадках поміч цим разом не вдоволила. Найкраще ще грали оба оборонці. Воротар без форми, але стріляних воріт не міг оборонити.

В Україні найкращою частиною дружини був напад, зокрема його лівий бік: Богурат, Кравєцький, Міськош. З тієї трійки найкраще репрезентувався Богурат, найспокійніше і наймудріше грав Міськош. Кравєцький, що грав на новій для нього позиції лівого лучника, може цей метч уважати одним із кращих своїх виступів. На правім боці не клеїлося. Романець із причини дефензивної грач, грав частіше як помічник і тому теж в нападі витворювалася прогалина. Дефензивно грав він д. добре, одначе як напасник не використовував вислід Магоцького і назагал за сильно випускав своїх партнерів, так що більшість таких подач перехоплював противник.

Поміч, як цілість, була найслабшою лінією дружини чорно-червоних. Індивідуально найкращий без сумніву Гошовський, на якого спадав головний тягар праці при блідій грі обох бічних помічників. На підставі милуловеликої гри Гошовського можна сподіватися, що по двох-трьох метчах осягне він свою найкращу форму. З бічних кращий Каратницький, найслабший після перерви Якимів. Данів дефензивно веслий, не вмів нав'язати звязку із нападом.

В обороні ахілевою п'ятою був Міськош II., який у деяких моментах грав знаменито, в деяких дуже непевно і слабо. Недостає йому ще при тім змагової рутини. Воробець грав як за добрих часів. Окрему згадку треба присвятити Босому, який боронив прегарно і притомно, зокрема у другій половині підчас кількахвилинної переваги Гасмонеї. Тому, що оборонив кілька безнадійних ситуацій, можна йому простити одинокі стрічені з його вини ворота.

Хід гри: Перші хвилини приносять доволі небезпечні наступи Гасмонеї і відмна противнаступів України. Догідні ситуації (двічі в 7 і 10 хв.) має Україна, одначе не використовує їх. Перші ворота здобуває Україна в 12 хв., коли Богурат гарно центрує і Кравєцький стріляє до воріт 1:0. Десять хвилин пізніше мають чорно-червоні знову підвищити вислід, коли суддя диктує карного до Гасмонеї за руку Шпісбаха. Одначе цієї нагоди не використовує Богурат і стріляє збоку. Відтак ситуації чергуються і обі дружини мають ще кілька догідних ситуацій. Гасмонея здобула зовсім несподівано вирівнання, коли Босий необережно ловив центру крайнього. Його застукував Сільбер і вбиває м'яч до сітки — 1:1. Від тієї хвилини настає перевага України, яка теж здобуває другі ворота знову з центри Богурата, що її вбиває добив Магоцький.

Після перерви підвищують чорно-червоні вислід уже в 4 хв. Богурат подає до Кравєцького, який стягає на себе воротаря і подає в штос необставленому Міськошеві, який спокійно стріляє до порожніх воріт. Після тих воріт починає наступати Гасмонея. Її перевага тривав довший час. У тому часі „повні руки" роботи має Босий та обі заложники. Зокрема Босий має у той час нагоду кількакратно раз виказати свою високу класу. Згодом Україна визволюється з натиску і починає знову наступати. Один із таких наступів приносить гострий стріл Кравєцького. Воротар відбиває м'яч, але надбігає Міськош і спокійно вміщує його в сітці. Дві хвилини перед кінцем здобуває Україна зі стрілу Богурата до порожніх воріт зовсім правильні ворота. Гасмонея протестує, мовляв, вони впали з офсайду. Одначе суддя ворота признає і метч кінчиться високою перемогою України.

Суддював п. Бабірецький. Видців к. 2500.

УКРАЇНА I Б — ЗОРЯ 4:2 (3:2).

В першім цьогорічнім метчі всежа зреорганізована дружина Зорі осягнути доволі корисний вислід, коли взяти, що Зоря Ц-клясова дружина, Україна I Б А-клясова. Зоря має д. добрий людський матеріял, одначе на змагунах слідна була недостача якоїнебудь заправи. Оцінюючи гру ремісничої дружини на підставі її виступу на метчу з Україною, можна сподіватися, що при правильнім і послідовнім тренінгу, зможе вона здобути цього року мистецтво Ц-кляси і ввійти до Б-кляси.

Обі дружини виступили в таких складах:

Україна I. Б.: Ґнура (Дишьо), Вішка, Демків; Кос, Пацувяк, Новицький; Кузьма, Кидій, Зубач, Дишьо II; Кульчицький.

Зоря: Балдик I., Зілинський, Ковалів; Соловий, Вова, Верхоляк; Жовнір, Ґарбачевський, (Балдик II), Родчин, Грушельницький, Лозинський (Яцкевич).

У першій половині гра була назагал вирівнана, у другій перевагу осягнула Україна. Ворота для України стріляли: Зубач, Кидій, Дишьо II і Кульчицький — для Зорі Родчин і Жовнір. Глядачів к. 300

I. ТРЕНІНГОВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ УКРАЇНИ.

На інавґурацію весняного сезону відбувся в неділю 20. н. м. перший тренінговий біг навпростець України, що згуртував на старті 11 змагунів (головно членів наколесницької і боксерської секції). Траса була на 3.500 м. Першим прибіг Левкович II. 17.30, 2) Ошудлик 17.45, 3) Осілій. Частина змагунів змінила і скоротила трасу та прибігла з метою на час 3 минути скорше. Офіціяльний внутрішньо-клюбовий біг навпростець України відбудеться в чергову неділю 27. ц. м.

СЯН НЕ ПОВТОРИВ МИНУЛОРІЧНОГО ВИСЛІДУ.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Чувай — Сян 2:1 (1:1).** Сян виступив у сильно відмолодженім складі: Доротик, Ходань, Медвіть — Крілас, Федорович II, Рішнівський — Никиліфоський (Гібалевич), Турко, Курилець, Буш і Медицький. Чувай виступив у найкращім складі з обома Білецькими.

В першій половині замітна перевага Сяну, одначе молоді напасники не вміли використати найдогідніших ситуацій. У другій половині перевагу осягнув Чувай, який був кондиційно і технічно кращий. В Сяні найкращий Федорович як середній помічник і Турко в нападі. Добре теж грали оба заложники та Доротик.

Ворота для Сяну здобув уже в 7 хв. Буш гарною „головкою", для Чуваю Чарнецький у 35 і 65 хв.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Знесінчанка 19:1 (6:0).** Обі дружини у слабих складах. Знесінчанка не встигувала на грищі.

Світезь — Лехія 3:1 (1:1). Світезь перемогла зовсім заслужено й повинна за низько. Лехія грала дуже слабо і не витримала у другій половині темпа.

Т. Ш. Л. — Білий Орел 6:2 (4:0). ТШЛ мав кращу команду і виграв заслужено.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Польонія — Польна 6:0 (2:0).** Польонія, яка використала всі підворітні ситуації, перемогла високо ревелянційну в минулому сезоні фабричну дружину Польну.

ДРОГОБИЧ. **Погонь (Ліга-Львів) — Юнак 2:1.** Скромна перемога лігової дружини Погоні над амбітним Юнаком. Суддював інж. Хомишинець.

ЯРОСЛАВ. **Огнісно — Панцерні 3:0 (2:0).** Огнісно виграло з В-клясовими Панцерними.

КРАКІВ. **Висла — Славія (Руда) 4:0.**

ВАРШАВА. **Тім Польщі — Тім Уйпешт-Гунґарія 2:2 (0:2).** В першій половині перевага мадярів, у другій Польщі. Ворота здобули для Польщі Восталь і Володарчик (з карного).

ЛОДЗЬ. **Напшуд (Ліпіни) — ЛКС 3:2.**

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. **Форверто Разенопопост. Гляйвіц — Рух 2:0 (1:0).**

НЮРНБЕРГ. **Німеччина — Мадярщина 1:1.** При 50.000 глядачів відбулися міждержавні змагання, які мали для німецької дружини справді драматичний хід. Німці переважали, одначе не вміли використати багато ситуацій.

БОКС.

ЛЬВІВ — ЛОДЗЬ 8:8.

Міжокружні змагання в боксі закінчилися нерішеним вислідом 8:8. Швед виграв з Врублевським, Штрайтер з Ґурським, Августович випунктував Співельникова, Штапніцький програв з Руманським, Вдовінський програв з **Білим (Україна)**. Островського випунктував Міхасевич і Мошкович виграв на пункти зі Шеварковським. У тяжкій вазі два пункти здобув вок-овером Барановський (Львів). На першім місці подаємо змагунів Лодзі.

Спортові новинки.

Домб (Катовиці) — Україна. В суботу 26. п. м. відбудеться на грищі Погоні в год. 4. попол. товариська стріча України з екс-ліговим Домбом, який виказує тепер знамениту форму (перед двома тижнями переміг він Л. К. С. в Лодзі 4:2).

Речинці гор Пролому за мистецтво А-кляси Станиславівської футбольної округи. 3. 4. Ревера — Пролом, Брошнів — Бистриця, Ґурка — Покуце. 10. 4. Пролом — Брошнів, Покуце — Рипне. 18. 4. Пролом — Бистриця. 24. Раз два Тши — Бистриця, Брошнів — Ґурка, Покуце — Ревера. 1. 5. Раз Два Тши — Брошнів, Пролом — Ґурка, Бистриця — Покуце. 8. 5. Ревера — Рипне. Р. Д. Т. — Пролом, Покуце Брошнів. 18. 5. Бистриця — Рипне, Брошнів — Ревера. Пролом — Покуце, Ґурка — Р. Д. Т. 22. 5. Ґурка — Бистриця, Рипне — Пролом. Р. Д. Т. — Ревера. 26. 5. Ревера — Ґурка. Р. Д. Т. — Покуце, Рипне — Брошнів. 29. 5. Ґурка — Рипне. Бистриця — Ревера. Резерви А-кл. дружин будуть грати мистецькі змагання в ті самі дні, що й I. дружина.

Загальні Збори У. С. Т. „Прут" у Делятині відбулися в неділю 6. ц. м. На цих зборах вибрано новий виділ т-ва в такому складі: голова дир. Белметюк, заст. голови — д-р Тимків, секретар О. Напрацький, скарбник — Залозецький Іван, господар — Шевчук Дмитро, бібліотекар — Обрубанський Ярослав. Члени виділу і заступники: пп. Небелюк Я., Яворський В., Стефурак Марія і Зубик Мирослав. До Контрольної Комісії збори вибрали: д-ра Левицького, дир. Коланковського і Мигалюка М. Справу приступлення т-ва до ПЗПН-у передали збори виділові до вирішення.

Загальні Збори Сокола-Батька. В неділю 27. ц. м. відбудуться чергові Загальні Збори Сокола-Батька, на які прибудуть делегати з цілого краю. Рано в 8-ій год. відбудеться в Успенській церкві панахида за бл. п. б. голову й почесного члена Сокола-Батька Миколу Заячківського.

Склад I. дружини футболістів Пролому буде майже незмінений в порівнанні з минулорічним. Постійний склад змонтує д-р Хмілевський по перших тренінгах.

Ресовія буде скріплена цього року такими новими змагунами: на правому краю репрезентаційний шлеський змагун Бехин, на лівому лучнику Кльоз із Погоні — Львів, на правому краї „пільзенак" Капємба. Навігал лінії нападу і воротар (Слонський) творитимуть найсильнішу формацію дружини Ресовії.

Склад німецької футбольної репрезентації доповненої 6. австрійськими змагунами, мав би згідно з пропозиціями французької газети „Ль Авто" виглядати так: Платцер (австрієць), Мюнценберг (німець), Сеста (а), Купфер (н), Мок (а), Кітцінгер (н), Ленер (н), Штрох і Біндер (а), Шеган і Урбан (н). Отже 5 австрійців і 6 німців.

Румунський Футбольний Союз рішив, що на міжнародних змаганнях можуть репрезентувати Румунію лише змагуни румунської національности. Мадяри, німці й жиди не можуть тепер входити у склад репрезентації Румунії.

РІДКЕ СВЯТО.

Академія для вшанування 30-літньої діяльности п. Олени Левицької в розбудові українського промислу.

В неділю 20. ц. м. відбулось у Львові рідке свято: численний гурт громадян відзначив 30-ліття промислової діяльности п. Олени Левицької, основниці відомої фабрики хемічних переторів „Зоря“ у Львові (в 1908. р.). Ця фабрика відома не тільки своєю популярною пастою „Елеґант“ та іншими виробами, але знана теж з громадських прикмет та з патріотизму її власників. Улаштована з приводу ювилею академія зібрала в жовтій салі Нар. Дому **поверх** 400 осіб між ними делегатів багатьох загально-громадянських, зокрема жіночих та господарських установ. Прийшли вони віддати честь старенькій сьогодні жінці, що небуденним своїм хистом, підприємчивістю і муравлиною працею поставила та досі втримала найстаршу українську промислову станицю, кладучи під неї основи ще в тих часах, коли для цього треба було мати неабияку відвагу.

Академія відбулась заходом комітету пань з промислово-купецьких кругів. Відкрила її короткою промовою п. **А. Рижевська.** Цікаву постать ювилятки, цієї „непосидющої“ жінки, що не хотіла їсти спокійного хліба вчительки, а рішила зміряти свої сили в далеко труднішій праці, бо в промислі, — цю цікаву постать представила у свому рефераті п. **Ольга Попович.** Мандрівка п. Левицької в далеку тоді Варшаву та в інші місцевости старої Росії, поворот до Львова на те, щоб оснувати власний промисловий варстат, перші радощі і численні турботи буденної праці впродовж довгих років, турботи за сирівець, за ринок збуту, твердість у праці і м'ягке серце для національно-громадянських потреб, — усе те змалювала прелеґентка, кидаючи сильветку Ювилятки на тло тодішніх відносин, у яких жив наш нарід, і на тло жіночої еманципації у нас та у світі.

Після реферату відспівав хор Т-ва „Бандурист“ під управою п. Плешкевича дві пісні: Стеценка „Прометей“ і Людкевича „Ой, видно село“. Відтак виголошено низку устних привітів, а саме: **дир. Тарањко** від „Просвіти“, **о. прал. Куницький** від Львівської Капітули, п-і **О. Шепаровичева** від Союзу Українок, **посол С. Біляк** від УПР та від Міщанського Брацтва, **п-а Волинець** від молоді торг. курсу для абітурієнтів і **ред. В. Несторович** від „Торговлі і Промислу“ та від „Діла“. П-і Попович відчитала письменні привіти, які наспіли від преси, установ у Львові і в краю та від деяких приватних осіб. З уваги на те, що цих привітів було дуже багато **(майже 100)**, треба було обмежитись до відчитання тільки авторів. Особливо довго оплескувала авдиторія привіт **із Волині**, виконаний на картоні і підписаний 27 купцями та промисловцями зпоза сокальського кордону.

Молода учениця **Оксана Шутка** з правдивим рецитаторським хистом виголосила вірш, написаний спеціяльно для цього свята А. Курдидиком і вручила п. Левицькій великий кіш живих квітів. Зворушена до сліз Ювилятка подякувала в коротких словах за ту ледви чи заслужену (на її думку) честь, що їй уладило громадянство. Вона тільки працювала, сповняла свої обовязки, не мріючи ніколи про якісь почести з цього приводу.

Друга частина програми вже була виключно музична. **П. М. Сабат-Свірська** відспівала при фортепіяновім супроводі **д-ра Н. Нижанківського** дві пісні Січинського („Бабине літо“ й „Із сліз моїх“). Відтак хор „Бандуриста“ виконав „Владико неба і землі із „Запорожця за Дунаєм“ та „ По морю“ Вахнянина, закінчуючи „Многолітствієм“ і національним гимном. При двох останніх піснях авдиторія стояла.

Довго ще після закінчення академії тиснулися знайомі і приятелі до Ювилятки, щоб зложити їй особисто свій привіт і вислови пошани.

—o—

Зі судової салі.

Лікар перед судом присяглих

У ЗОЛОЧЕВІ.

В січні 1937 р. австрійська поліція арештувала якогось Стефана Цивінського, у якого знайшла м. і. якісь комуністичні рапорти. В тих рапортах було м. і. повідомлення, що в філії „Просвіти“ у Глинянах вибрано тепер „нашого чоловіка“ головою, що майже всі читальні „Просвіти“ є в „наших“ руках, а інші також добудемо. Польська поліція перевела дохождення на припоручення прокуратора й устійнила, що в Глинянах був тоді заступником голови Філії „Просвіти“ лікар д-р Володимир Крілик, який обняв ту функцію по резиґнації [illegible] адвоката Куницького. Сама поліція не могла дати ніякого конкретного матеріялу про комуністичну діяльність д-ра Крілика, але обвинив його молодий чоловік, Антін Демкович Добрянський з Шопок. На цій основі арештували д-ра Крілика ще в квітні 1937 р. і прокуратура виготовила проти нього акт обвинувачення за злочин зі ст. 97. к. к.

Дня 17. березня ц. р. відбулася вже друга розправа в цій справі. Д-р Крілик боронився тим, що ніколи не був членом комуністичної партії і як член Виділу Філії „Просвіти“ у Глинянах вів чисто освітню працю в національному дусі та мав цілу низку викладів по селах або про гігієну, або на чисто просвітянські політичні теми, на що покликав цілий гурт свідків. На першій розправі 10. ґрудня 1937 трибунал допустив усіх тих свідків і на розправі 17. березня ц. р. їх переслухано. Свідки сторони обвинувачення, себто комендант поліції в Глинянах Ківка і пост. Садло не зізнали нічого і виразно підчеркнули, що не мають ніяких конкретних даних про комуністичну діяльність д-ра Крілика. Третій свідок Антін Демкович-Добрянський змінив свої зізнання. Він твердив, що в дохожденнях, слуханий на поліції, не зізнав так, як там записано, бо він д-ра Крілика не уважав ніколи комуністом, але членом радикально-соціялістичної партії, і коли говорив про червоний прапор, то мав на думці прапор радикалів, а не комуністів. Потім переслухано відводових свідків. Зізнавали священики: о. Трач з Полюхова, о. Сенів із Гаїв, о. Масюк з Ляшок, о. Данилович з [illegible], о. Терещук з Полтви, о. Левицький із Полюхова. Зізнавав б. начальник суду в Глинянах Максим Пашкевич, зізнавали адвокати: м-р Дичок, Дужий і Куницький із Глинян, ветеринар Мишко, два промисловці-фабриканти Хамула і Ґалан, абсольвент теольоґії Данилевич, кооператор Герасимюк та багато визначних селян з повіту і всі вони одноголосно потвердили, що д-р Крілик чесно і щиро працював як заст. голови Філії „Просвіти“ у Глинянах, що їздив по селах з рефератами, на яких вони були приявні, що на листопадовому святі у Глинянах мав головний реферат. А селянин Гнатів з Якторова зізнав, що на одному з просвітянських рефератів, коли обвинувачений оповідав про „Просвіту“ і шкільництво, то говорив про сумні просвітні відносини на Совітській Україні і гостро осуджував політику Совітів. Зізнавав також Петро Петрик, інспектор Головного Виділу „Просвіти“ у Львові, який на підставі своїх поїздок до Глинян виставив якнайкраще свідоцтво д-рові Криликові і на запит оборонця, чи правдою є те, що в акті обвинувачення, а саме, що всі „Просвіти“ на терені польської держави „голдують“ ідеї націоналістичній, заявив з обуренням, що діяльність „Просвіти“ не має нічого спільного з таким націоналізмом чи з ОУН, бо вони служать національній, а не націоналістичній ідеї. В своїй обороні сказав ще д-р Крілик м. і., що його брат, відомий ідейний комуніст Осип Крілик, знаний у нас із т. зв. свято-юрського процесу, вже від кількох літ на Соловках і тимсамим як можна собі навіть уявити, щоб він служив тим самим комуністам, які знищили його брата. В тім місці піднісся прокуратор і зажадав доказів на ці твердження. Обороні вдалося ще того самого дня в год. 7. вечором доставити судові оріґінальний лист Осипа Крілика, в якому він благає у своєї старенької мами помочи в харчах і старих убраних не так для себе, як для його нещасної жінки і дітей, як також посвідку з Польського Червоного Хреста у Варшаві, де подана адреса Осипа Крілика і посвідку з **Земельного** Банку у Львові, що Земельний Банк за дозволом Девізової Комісії у Варшаві вислав гроші старої мами для нещасного сина. (Тут мусимо додати, що гроші ті не дійшли і по якомусь часі їх звернено.)

По промові прокуратора Бартеля говорив оборонець д-р Струсевич, який у річевій промові підчеркнув цілковитий брак якогонебудь доказу вини д-ра Крілика. По ньому промовляв д-р Лев Ганкевич зі Львова. У відповідь на це лава присяглих, яка складалася з самих хліборобів, відповіла одинацятьома голосами „так“, одним „ні“.

Цей вердикт занулював трибунал своїм вироком, бо засудив д-ра Крілика на один рік вязниці із зачисленням слідчого арешту, так, що обвинувачений за кілька днів буде дома і верне до своєї лікарської праці. Між приявними цей вердикт лави присяглих викликав дуже сильне враження і було чути голоси, що найвищий час скасувати такі суди присяглих.

Трибуналові проводив суддя Власак при співучасти суддів Шерера і д-ра Залеського.

—o—

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА РОЗБИЛИ 2 ЧЕРВОНІ БРИГАДИ.

Як подає національна головна кватира, її війська розбили під Кастерраз 2 червоні бригади та зістрілили 3 літаки.

На інших фронтах нічого нового.

—o—

З нових видань.

Степан Сірополко: ІСТОРІЯ ОСВІТИ НА УКРАЇНІ. Львів 1937. Накладом Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“.

Витаємо на цьому місці нову працю нашого заслуженого педаґоґічного діяча. Вона служитиме довгі роки українській студіюючій молоді як основний підручник з ділянки історії освіти на Україні і заразом дасть більшу змогу повести дальшу працю в цьому напрямі завдяки тому, що автор застосував строго наукові методи та зібрав найобширнішу досі бібліоґрафію.¹)

Автор уживає терміну „освіта“ в ширшому значінні, принятому тепер у педаґоґіці, обіймаючи крім школи, якій присвятив чільне місце, також такі важні у нас чинники позашкільної освіти, як книжка, бібліотека, читальня, театр, часопис і т. д. Читач знайде в праці Сірополка багато прецікавого матеріялу мало або цілком незнаного не то ширшому загалові, а й нашій інтеліґенції, на тлі якого краще зрозуміємо нинішній стан нашого народу. Прихильник історичних анальоґій матиме змогу призадуматись не тільки над справою української високої школи... Та найважніше, що читач познайомиться з проявами збірної волі народу, що цілі століття була незмінно спрямована на організацію власної школи, рідної освіти. При цьому „Історія“ написана просто, ясно, так, що може читати її з зацікавленням кожний інтеліґентний селянин чи робітник. Треба тільки жалувати, що не обіймає вона цілої території українських земель. Видавництво не вмістило розділів автора про історію освіти в Галичині від 1772 р., а також про історію освіти на Буковині та Закарпатті, маючи намір видати ширшу розвідку про історію освіти на цих землях. Думаємо, що на цьому ціла праця багато втратила. Тратить у рівній мірі також читач, що не може виробити собі суцільного погляду на розвиток освіти на всіх наших землях. Таким чином і на дальше єдиним повним джерелом для читача залишається Українська Загальна Енциклопедія, хоч і в сконденсованій формі.

На „Історію“ складається вісім розділів: освіта до часу охрещення України-Руси; від 988 р. до упадку Києва; від упадку Києва до половини XVI. в.; від половини XVI в. до половини XVII. в.; на Правобережній Україні від

¹) [illegible] спомини про життя в кам'янецькій духовній семинарії В. Приходька п. н. „Під сонцем Поділля“ та статті Т. Коструби, друкован[illegible] свого часу в „Рідній Школі“.

половини до кінця XVIII. в.; в Гетьманщині та на Слобожанщині до кінця XVIII. в.; на Наддніпрянській Україні в XIX. в.; на Наддніпрянській Україні від 1901 до 1920 р.[²])

У звязку з цим треба сказати, що перші розділи опрацьовані більш синтетично. Зате останні, а найбільш XIX. ст., через те, що автор зібрав до них багато матеріялу, наблизились дещо до хроніки. Особливо відчувається в них брак докладнішого зясування тих соціяльно-політичних течій, що мали рішальний вплив на розвій освіти.

На закінчення додамо, що з огляду на масового читача, на якого „Історія" має повне право: 1) конче потрібні світлини і то не тільки осіб заслужених для освіти, але й важніших памяток українського друку й письма і т. п.; 2) всі цитати, що подані в церковно-словянській або російській мові (а є їх немало!), малозрозумілі для загалу, треба булоб дати в українському перекладі; 3) варто би було також відсилати читача при описах шкільного життя до літературної творчости, в якій школа дуже часто знайшла свій вірний образ.

Коректу перевів Володимир Дорошенко, тому поза двома-трьома випадками стилістичних нерівностей та друкарськими помилками, мова чиста, прозора, без зайвої плутанини.

К. К-к.

[²]) Про освіту під совітською владою видав От. Сірополко окрему працю п. н. „Народня освіта на Совітській Україні".

З концертової салі.

СКРИПКОВИЙ РЕЧІТАЛЬ Е. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО.

Молодий скрипак п. Е. Цегельський, абсольвент празької консерваторії, зважився на свій самостійний вечір скрипкових творів при співучасти піяніста проф. Р. Сімовича. При малім виборі творів скрипкової літератури програма скрипкових концертів буває часто стереотипна, і в цьому випадку було подібно: домінували в ній такі відомі у нас твори, як Бахів концерт Е-дур, весняна соната Бетовена, або „Еспанська Симофнія" Ляльо. Є це до деякої міри ускладнення праці скрипаків, що приневолені у старих, хоч і якої доброї марки, творах добувати чимраз то нові цінности, щоб ними зацікавити слухачів. Коли взяти ще під увагу деякі не конче корисні умовини скрипкового концерту, як горячу температуру у переповненій малій салі та мінімальне число проб обох концертантів, які мусіли на них зїздитися із свого місця осідку (Перемишля та Станиславова) до Львова, то треба признати цей перший самостійний виступ скрипака вповні вдатним, бо він запрезентував нам нову гарну та цінну виконавчу силу.

Головні позитивні прикмети Цегельського — це доволі гарний, хоч не надто обємистий тон, чиста, солідна техніка, виразове інтелігентне фразування та щира музикальна інтерпретація без ніяких манір або афектацій. Коли на початку виступу, при Бахові та частинно й Бетовені, давалася в тоні потрохи відчути деяка невідрадна від першого виступу „трема", то при дальших точках, особливо при цікавих мініятурах Сука та технічних ковпрах Ляльо і Де Фая-Крайслера, скрипак вийшов повним переможцем та збирав заслужені і щирі оплески.

Не легку, до того відповідальну партію фортепянового супроводу держав інтелігентно й дискретно (може навіть надто дискретно у творах Баха і Ляльо) п. Р. Сімович.

С. Л

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.

— „Україна козацької доби й Европа", II. виклад проф. Омеляна Терлецького в Т-ві ім. П. Могили, відбудеться в середу 23. ц. м. в год. 18-ій у салі „Української Бесіди".

— Святочна академія у честь Т. Шевченка у Бродах відбудеться в неділю 27. ц. м. в год. 1-ій пополудні в салі Музичного Т-ва. Академію уладжує Філія Т-ва „Просвіти" у Бродах при співучасти Музичного Т-ва „Боян". Хорами проводитиме о. проф. М. Осадца.

— Справа австрійських передвоєнних поліс. В і посідачі австрійських передвоєнних поліс повинні подбати, щоб їх претенсії не пропали. В Самборі повстане тимчасовий комітет, який вживатиме всіх заходів, щоб польський уряд переговорив з німецьким урядом по прилученні Австрії до Німеччини у справі австрійських обезпечених поліс. Реєстрацією поліс займається покищо Антін Мащак у Самборі при вул. кс. Єдлінського ч. 2, II. пов.

— 6.000 нових будинків. З оголошених даних Головного Статистичного Уряду виходить, що минулого року викінчено 6.029 нових будинків і 557 надбудівок. У нових будинках є 23.225 помешкань. Загальне число кімнат у нових будинках сягає 64.707. В нових надбудівках є 1.294 помешкань та 2.909 кімнат. Минулого року почали будову 6.330 мешкальних будинків і 781 надбудівок.

— Страшне вбивство і самогубство в Зимній Воді. В понеділок вранці 43-літній купець Франц Барановський в Зимній Воді застрілив свою 35-літню жінку Владиславу, 9-літнього сина Войтіха і 7-літню доньку Яніну. Опісля написав на стіні кровю, що вбив свою родину тому, що на 1. квітня визначено ліцитацію. Вбиства допустився тому, щоб по продажі крамниці та уладження на ліцитації його найближчі не опинилися без засобів до життя. Після того сам намагався скінчити самогубством. Сусіди почули стріли і заалярмували поліцію. Барановського вдалося відратувати. Його відвезли до львівського шпиталю, де перевели теж операцію. Слідчий суддя видав приказ арештувати Барановського і тому при його ліжку сидить поліційний агент.

— Самогубство в поїзді. На стації у Краснім відкрили, що в клюзеті повісився подорожний О. Задорович зі Сокоринець, пов. Копичинці. Слідство виявило, що О. Задорович вертався від одного з лікарів зі Львова і що нездужав на грудну недугу.

— Вбивник священика перед судом. У Познані почалася в понеділок 21. ц. м. розправа проти 40-літнього Вавжинця Новака, який застрілив минулого місяця кс. Штрайха в Любоні В. коло Познани підчас богослуження. Крім того акт обвинувачення закидає Новакові намагане вбивство паламаря Кравчинського. Новак походить із Великопольщі та є будівельним робітником. Акт обвинувачення каже, що Новак допустився злочину з ненависти до католицької Церкви і духовенства. Новак був двома наворотами жонатий і має з першого подружжя 11-літнього сина. Підчас світової війни попав у російський полон, звідкіля втік, але підчас польсько-большевицької війни попав у большевицький полон, де — як каже — засудили його на розстріл. Від смерти врятувазь його польський комуніст і допоміг йому втікти до Польщі. У війську дослужився ступня „сержанта". На розправі поводиться спокійно.

— Сильний буревій шалів над Східною Прусією та поробив там чимало шкоди, м. ін. попереривав електричні проводи. Найбільше потерпіло місто Тільзіт, де затопилося чимало човнів.

— Подружжя канцлера Шушніга. Преса всього світу принесла звістку про шлюб останнього австрійського канцлера Шушніга з графинею Чернін. Якби не похід на Відень, світ не звернув би навіть уваги на те, чи Шушніг уже оженився чи ще не розвівся. Шушніг мав намір оженитися ще минулого року, але проти його подружжя виступило духовенство. Перше подружжя графині Чернін було нещасливе, вона мала двоє дітей. Коли дістала цивільний розвід, архиєпископ з Лінцу Гольфнер заявив Шушніґові, що він як голова католицької держави не може женитися з жінкою, що має тільки світський розвід. Церква відмовила їй церковного розводу, заначивши, що не робилаб труднощів Шушніґові, якби він був приватною особою. На це Шушніг заявив, що візьме шлюб на другий день після того, як скінчить своє урядування канцлера. Він дотримав слова. Гітлер приспорив його бажання. Графиня Чернін фон Шуденіц-Морзін належить до одного із найславніших австрійських аристократичних родів. Вона має 34 роки, рідка красуня, прегарна піяністка. Її чоловік граф Леопольд Фуґґер обвинувачував у свій час архикнязя Максиміліяна, брата цісаря Карла, що розбив його родинне щастя. Шушніг стратив жінку в автомобілевій катастрофі у 19[illegible] р., мав намір тоді стати ченцем. Від [illegible] року стримала його графиня Чернін, підтримуючи його у щоденній праці. Її подружжя з Шушніґом це акт великого обосторонного захоплення.

— Дипльоматична дільниця у Берліні. [illegible] ть в Берліні окремі будівлі для посольств і амбасад у дільниці, де вже є тепер є деякі установи, а саме в околиці Звіринця.

— Весняна жіноча зачіска. У Відні мав відбутися великий австрійський конкурс [illegible], що мав устійнити новий зразок весняної жіночої зачіски. Тому, що за багато [illegible] жінок має тепер на голові щось [illegible] зачіску, то замість конкурсу преса [illegible] подала інформацію про цю проблему. [illegible] голові — хвилясте волосся вверх, по боках [illegible] ки; льоки спадають гармонійно на [illegible] робили ніжне запашне враження. Мода [illegible] лося зачісувана від лиця [illegible] водна ондуляція втрималася надалі. [illegible] гальніше гасло: для кожної жінки [illegible] альна зачіска.

— Бідний ліхтарник — мілїонером. [illegible] ліона франків на державній французькій лотерії виграв старий ліхтарник, що від [illegible] ків сидів самотно на маяку острову [illegible] до Ромфорту. Служба серед дикого [illegible] товариства незвичайно тяжка. З огляду на [illegible] що він підписав умову на три роки, [illegible] ся ще рік на службі.

— Скарб донських козаків. Югославський уряд має під своєю опікою скарб, що [illegible] шився після розбитої армії Врангеля [illegible] донських козаків у 1920. р. Білгородська [illegible] лиція попала на слід змови між [illegible] старшинами в Югославії, що мали [illegible] забрати скарб збережений у [illegible] географічного інституту у Білгороді [illegible] славії живе 3.000 донських козаків [illegible] дом генерала Кокунька. Скарб складається [illegible] ріжних самоцвітів, золота, срібла та [illegible] у боях трофеїв, разом вартости 37 міл. [illegible]

— Вогонь від сонця [illegible] вибух у [illegible] Коммон біля Льондону і знищив [illegible] ко метрів. Виявилося, що проміння [illegible] крізь кусень шкла на солому. Шкло [illegible] ролю призми.

— 15.000 черепах до Льондону [illegible] північної Африки у 127 скринях [illegible] Всі вони покищо сплять [illegible] це коли прокинуться у [illegible] вибачать на короткий час зовсім [illegible]

столицю. Більшість із них піде на улюблену та поширену в Англії черепашу зупу.

— Ріжні вістки. Кошти французького державного апарату за Наполеона І. були 114.300 франків за годину; за Наполеона ІІІ. 242.000, перед війною 485.000, тепер 4.300.000 фр. — У Німеччині видали поштову марку з подобою Шопенгауера, якого расисти на диво всіх філософів світу назвали „своїм“. — Японський парлямент принив без змін законопроєкт про загальну мобілізацію. — У Льондоні продали на лицитації за 7.700 фунтів шт. портрет батька Рембрандта з 1630 р.; у 1877. р. останній власник цього образу заплатив за нього... 100 фунтів. — Англійський уряд має небавком оголосити державну внутрішню позичку на 200 міл. фунтів. — Над південьо-західньою частиною пройшов буревій і сильно знищив оселі у стейті Міссурі, Ілінойс та Алябама; 20 осіб убитих. — Американський летун Чарльз Ліндберг після 2-літнього побуту в Европі рішив вернутися до Злуч. Держав і осісти в околиці Нью-Джерсі, недалеко того місця, де ґанґстери вбили його дитину. — В околиці Берліна відкрили покривача дахів, якому недавно вродилася 24-та дитина; хресними батьками останніх дітей були вже Гінденбурґ, Гітлер і Ґерінґ.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ СТУД. ГРОМАДИ У ВАРШАВІ.

Дня 15. ц. м. відбулись у Варшаві звичайні Загальні Збори У. С. Г. Звіт Секретаріяту здав студ. Штуль Олег. Секретаріят дав коло 50 інформацій дотично студій у високих школах Варшави, вів кореспонденцію зі всіма українськими студент. осередками в краю і деякими заграниці. Реєстр членів, студентів університету, виказує тепер 73 особи. Коли йде про поділ на землі, з яких походять члени, то є: з Галичини 41, Волині 21, Варшави 3, зза Збруча 3, з Полісся 2, Холмщини 2. Цей статистичний виказ далеко неповний коли візьмемо під увагу, що біля У. С. Г. гуртується ще коло 80 студентів, що студіюють по інших високих школах. Отже У. С. Г. обєднує понад 150 студентів. У звітовому році вступило нових членів 29, скреслено 9.

Скарбник студ. Регей Василь представив матеріяльну сторінку У. С. Г. По стороні приходів вписано суму 2.817.53 зол. Цю поважну суму здобуло Т-ва головно (бо в сумі 1.871.53 зол.) **власними силами**. Датки рідного громадянства принесли 945.95 зол. Розходів було 2.695.40 зол. Багато гроша йде на комірне та світло. За домівку платить У. С. Г. місячно 250 зол. Коло 200 зол. видано на інвестиції, а саме: закуплено машину до писання, посуду до харчівні й шафи до бібліотеки. Готівки є 122.13 зол. Побіч членських вкладок та доходів з імпрез гарно вписалась по стороні доходів, колись скромна, а тепер вже добре проспоруюча крамничка. Обороти її у звіт. році дали 6.560 зол., з чого чистого доходу було 350 зол. Всі товари куповано в українських фірмах і фабриках.

Бібліотекарка, студ. Лісовська Марія, представила інвентар бібліотеки, котрий збільшився на 200 нових позицій. До Громади присилали безплатно чи за зниженою оплатою майже всі українські видавництва свої видання, за що Т-во складає їм на цьому місці сердечну подяку. Крім українських видань приходило багато чужої преси, в цьому один щоденник. Про духовий розвій членів дбала викладово-видавнича секція з 3 підсекціями: фільософічною, політично-актуальною та економічною. Секція дала 22 реферати (6 реф. запрошених гостей), улаштувала 7 свят, 4 дискусійні вечорі та 12 пресових читань.

З помічю незаможним студентам спішила допомогова секція. Позичено позичок на суму 569.90 зол., кількох членів знайшло приміщення в домівці У. С. Г. Допомогова секція при помочі секції студенток вела скромну харчівню (покищо тільки вечері, харчівня відкрита не цілий місяць) Приходу тут було 909.52 зол., розхід 837.18 зол., отже сальдо 74.34 зол.

Послідовним кроком після анкети українських студентів з 3. грудня м. р. в справі виступлення з чужих проф. організацій було засновання медичного гуртка, що вспів уже відкрити амбуляторію, підготовити акцію для здобуття наук.-мед. підручників і приладів та влаштувати кілька рефератів. Для доповнення життя У. С. Г. треба згадати про розривкову секцію, що дбала про затіснення товариських взаємин серед членів, улаштовувала прогульки (до Познаня, поза містом кораблем, святочні прогульки в рідні сторони), товариські забави й вечірки.

Крім вище вичислених секцій мішаних (муж. і жін.) працювала ще секція студенток. Реасумуючи ці звіти, голова Т-ва Борис Вітошинський підкреслив сильне оживлення діяльности, на що вказують біланси праці поодиноких секцій.

На окрему згадку й подяку заслуговує місцеве українське громадянство, що дуже прихильно ставиться до праці У. С. Г. та все спішить їй з моральною і матеріяльною допомогою.

По звітах тов. суду і Рев. Комісії признано уступаючій Управі абсолюторію і вибрано нову Управу в такому складі: голова — Вітошинський Борис, студент права; заст. голови — Рехей Василь, студ. фільософії; секретар — Юрчинський Любомир, студ. права; скарбник — Сочинський Ростислав, студ. мед.; бібліотекар — Кабайда Ангелина, студ. фільософії; заступники: Кулиняк Роман, студ. мед. й Жук Мирослав, студ. прав. Ревізійна Комісія: Любомир Пеленський, студ. права, Штуль Олег, студ. філ. і Сокульський Дмитро, м-р філ.

Письма до У. С. Г. просимо слати на адресу: У. С. Г., Варшава 1. Почт. скр. 625.

Домівка Т-ва міститься при вул. Вейській 19, м. 7.

Будова школи ім. кн. Льва у Львові.

Зпоміж усіх шкіл „Рідної Школи“ у Львові школа ім. кн. Льва при вул. Крупярській має найбільше дітей, які разом з учителями тиснуться у невеличких кімнатах двох малих домів. Тому Виділ Кружка „Р. Ш.“ ім. кн. Льва під невтомним проводом свого довголітнього і заслуженого голови **проф. д-ра Маріяна Панчишина** покликав окрему секцію будови школи, що веде свою діяльність над призбиранням фондів від половини грудня 1933. р. Дотепер кількох метких людей з цієї секції будови школи під проводом голови кружка призбирало понад 6.000 зол. з продажі всяких неужитків (пляшок, лахміття, почтових марок, помаранчевих скірок і т. д.). Призбиравши дещо гроша, минулої неділі вечором Виділ кружка „Р. Ш.“ скликав анкету у справі будови школи. Її відкрив голова проф. д-р М. Панчишин. Опісля з основного реферату м-ра Кривокульськоого присутні довідалися, що будова великого шкільного будинку на Личакові необхідна і не можна далі її відкладати, бо число дітей у школі ім. кн. Льва постійно зростає. Референт подав підсумки дотеперішньої діяльности секції будови школи і запропонував вибрати діловий комітет, щоб він узявся вже до здійснення плянів будови школи.

В оживленій дискусії забирало голос кільканацятьох громадян (ок), зпоміж яких деякі (безробітні робітники) деклярували навіть по 20 зол. на будову школи. Це найкращий доказ, що школа на Личакові дійсно необхідна. До ділового комітету ввійшли: **проф. д-р М. Панчишин, п-і Е. Пашкевичева, о. сов. Е. Дуткевич, п. Черник, п. Лонач, дир. Чума, п-і Голубцева, п. Салдит, м-р Кривокульський, п. Ціхановський і п-і Бережанська.**

Ініціятиву голови кружка проф. д-ра М. Панчишина підтримає напевно все українське громадянство м. Львова.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ВІСТНИК МАРІЙСЬКИХ ТОВАРИСТВ. Орган Управи Марійського Т-ва Молоді. Тримісячник. Рік III. Ч. 6. Жовтень-грудень 1937. Львів.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Річник XBI. Ч. 3. Березень, 1938. Жовква.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Рік XIII. Ч. 5. з 1-го березня 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган „Взаїмної Помочі Українського Вчительства“. Двотижневик. Рік XXVI. Ч. 4 (280). З 1-го березня 1938. Львів.

НАША ШКОЛА Педагогічний часопис. Місячник. Річник IV. Ч. 1-2. За січень-лютий 1938. Ужгород.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 22. III. год. 7.30 веч. „Доногоо Тонка“.

Середа 23. III. год. 7.30 веч. „Доногоо Тонка“.

Четвер 24. III. год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Різнородностей:

Вівторок 22. III. год. 7.30 „Ми були молодші“ (для молоді недозволено).

Середа 23. III. год. 7.30 „Ми були молодші“ (для для молод. недозволено).

Четвер 24. III. год. 7.30 „Ми були молодші“ (для молоді недозволене).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СКОЛЕ:

22. III. Орфей у Пеклі.

З Сколього іде театр до Синевідська, Болехова і Долини.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ПІДГАЙЦІ:

22. III. Хмара.

23. III. Пісня Бескиду.

24. III. Подружний мечі.

25. III. Мазепа.

26. III. Гетьман Полуботок.

Управа Театру прийме до хору добру сопраністку, альтів і тенорів. Зголошення присилати враз з світлинами до театру.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій“ екзот. фільма.

АТЛЯНТИК: „Жінки над пропастю“.

БАЛТИК: „Їх сто, вона одна“.

ВАНДА: „Камелієва дама“ і „Продавець трактерів“.

ҐРАЖИНА: „Косцюшко під Рацлавицями“.

ЕВРОПА: „Хлопці в Тиролю“.

КАСІНО: „Еспанський метелик“ (Дж. Мекдональд).

КОПЕРНИК: „Шулерів роман“ із Сашею Ґітрі.

МАРУСЕНЬКА: „При ватрені“, „Два вбиточники“ Пат і Паташон.

МЕТРО: „Забута симфонія“, „Кливаж в лазурі“.

МІРАЖ: „Чарівні очі“ (Марта Еґерт) і комедія з Еді Кантором.

МУЗА: „Моя панна-мама“.

ПАКС: „Вірна ріка“.

ПАЛЯС: „Лінія Мажінота“.

РАЙ: „Фікер ч. 13“.

РІЯЛЬТО: „Палкі серця“.

СВІТ: „Одна на міліон“, „Голос серця“

СТИЛЕВИЯ: „Заехтована“ і ревія.

ТОН: „Князь і прошак“.

УТІХА: „Промені заглади“ і ревія.

ХИМЕРА: „За кулісами слави“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Вальсугана та Дольоміти“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Ґавсмана ч. 7):
„Росія та Сибір“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 22. березня 1931.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для школи: Вогнева сторожа; 11.40 Грає квартет „Лонер", пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Солісти: Ю. Морецька сопр., Домінік форт.; 14.25 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.45 Авдиція ЛКО; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Ів. Лями: „Корсар у Галичині". Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Дивна мандрівка панка солодця" гутірка для старших дітей; 16.00 Фін.-госп. актуалії; 16.10 Концерт військ. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 У Кремінечччині; 17.15 Спів. реціталь Льолі Монті-Горсей у супр. форт.; 17.50 Будівельне каміння; 18.00 18.50 Спорт; **18.10 Український спортовий рух в українській мові виг. ред. Евг. Зиблинкевич;** 18.20 В Бахова грає, пл.; 18.35 Огляд кліб. преси. Хліб. скрипька; 18.40 Вгору „Лемпні"; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Безсмертні книжки: „Дон Кихот"; 19.30 Брамсові твори, форт.; 20.00 Нар. капела співаки; 20.45 Веч. денник; 21.00 Симф. концерт, орх., скрипка; 22.00 Розр. музика у вик. сальон. орх., фагот, спів; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Концерт Зажаль.

Середа, 23. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Погане качення" Андерсона, Музика з пл.; 11.40 Шведські нар. пісні; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Брамс: Скрипковий концерт д-дур оп. 77, пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лями: „Корсар у Галичині". Музика з пл.; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Пастер" гутірка для дітей; 16.00 Вчимся говорити; 16.15 Муз. образки та пісеньки для дітей; 16.30 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Двадцятьліття червоної армії; 17.15 Сальон. орх.; 17.50 Що робити з дитиною, як скінчила вселюдну школу; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Робрехт: Від Штравса до Цірера, попурі з пл.; 18.20 Краківська гавка, словно-муз. авд.; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „За роботою" фрагм. із пов. „Камениця великого міста" В. Пазгіпка; 19.20 Пісні Цезаря Кюї до слів Міцкевича; 19.35 „Залізна Воля" діяльог; 19.55 Куток гумору; 20.00 Пісеньки, два форт., спів; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непромишлюча праса поезії; 22.00 Орх. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

Четвер, 24. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 „Озера" муз. поранок для дітей; 11.40 Форт. твори; 12.03 Полуднева авд.; 13.50 Фантазії, пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Корсар у Галичині", Музика з пл.; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика о молоді; 16.15 Концерт солістів, форт., віол.; 16.50 20.00 Актуальна гутірка; 17.00 Про шлеський інститут; 17.15 Менше відомі увертури, 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Бібліотека жінки; 18.20 Молодь перед мікрофоном: Весняна казка; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Образ"; 19.40 Діточий хор; 20.10 Розр. музика, орх., спів; 21.45 Літер. нариси; 22.00 Концерт любителів давньої музики; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із сліпкорового альбома.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 22. березня 1931.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика, 19.10 Над нами, тарілки Дупави, розр. концерт, 19.30 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 20.00 22.20 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Спів. форт., 17.30 Скрип. ресітал, 18.20 Циг. музика, 20.10 21.00 22.00 Орх. концерт, Бартон форт.; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.25 Варіації і фуга ес-дур Бетовена на форт., 21.45 22.00 Хорватські пісні; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 11.00 Форт. 22.30 Скрипка; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки. 18.00 Підкарпатський театр і його значення, Концерт, відсп. Ст. Кафчак, Жінка у старшу і її фіз. виховання; ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.00 22.00 „Ля Ровдіне" оп. Пучіні; МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Кармен" оп. Бізета; ПРАГА 20.00 21.00 „Циганський барон" оп. І. Штравса; РАДІО ПАРІ 18.10 Легка музика, 20.30 Діяльог, 21.15 22.00 Камер. музика, 22.30 23.00 Театр Уяви (Жіль Ромен); РИМ 17.15 Твори Глазунова, солісти, 21.00 Комедія, 22.15 Орг. музика; СОФІЯ 18.30 Популярна музика, 19.30 20.00 Камер. музика, 20.45 21.00 Рос. романси.

Середа, 23. березня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Соната на обой і форт., 19.45 Веч. говір; БІЛГОРОД 20.00 Спів, 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 12.30 22.25 Циг. муз., 17.00 Спів, 18.00 19.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 15.35 Незнані віденські орх., 17.30 Спів. ресітель. Юнгсбавер, сопр., 17.55 18.00 Твори давніх мистців на альтівку та форт., 18.40 Вес. авд., 19.35 20.00 21.00 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Сучасні пісні, 19.10 Вес. куток, 20.15 Дута орх., 21.30 Концерт курантів, 22.30 Тріо на флет, обой, віол.; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, опісля концерт тріо; ПРАГА 14.00 Концерт солістів, 15.15 Сальон. квартет; РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 21.30 22.00 23.00 „На паризькій хвилі" кабарет; РИМ 17.15 Форт.; 21.00 22.00 23.00 „Прозерпіна" оп. Біянкія; СОФІЯ 18.30 Популярна музика, 19.45 20.00 21.00 „Травіята" оп. Верді.

Четвер, 24. березня 1938.

БЕРЛІН 19.45 Веч. говір, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 18.35 19.00 Циг. музика; ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 22.00 23.00 „Зоря" оп. Шабрієра; ВІДЕНЬ 15.15 Казки, оповідання, переказн. 17.20 Форт., 18.05 Для молоді: Пісні, музика, рецитації. 21.00 Віол. ресітель Евр. Майнарді, 21.50 Вес. мельодії; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика, 18.00 Соната на скр. і форт. Р. Штравса; КОШИЦІ 13.30 14.00 18.45 Вістки, 18.00 А. Добрянський: Відчит. Д-р В. Бирчак: „Гіпохондер", Закорд. огляд; ЛІОН 21.30 22.00 23.00 24.00 „Нірнберські співці" оп. Р. Вагнера; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні; ПРАГА 16.10 Орх. концерт, 20.25 21.00 „Турандот" оп. Вебера; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 21.15 Пісні; РИМ 17.15 Спів, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30 22.00 Солісти: Аріго Серато скрипка, Р. Джіоні форт.; ФЛЬОРЕНТІЯ 20.30 21.00 22.00 „Циганське кохання" оп. Легара.

Радіокутик.

РАДІОГАЗЕТА.

Новинкою в радіофонії є телешені апарати. Вони працюють на проводах або при помочі радіових хвиль та можуть в деякій мірі заступити щоденні часописи. Багато англійських клюбів та американських готелів абонує цього роду газету. Тепер в Америці вернула думка надавати газети картинними радіовими свісіями. Довго працювали над технічним розвязанням цього питання. Тепер вона вже може бути прийнявана звичайними апаратами у продажі. Ціна такого „приймача газет" має коштувати 40 долярів.

Чотири радіостанції буде працювати щоденно висилаючи три або пятишпальтову газету з біжучими відомостями, вступними статтями та ілюстраціями. Можна сподіватися, що передовсім населення з віддалених місцевостей та ферм зацікавиться тою газетою, тому що цей апарат автоматично приймає радіокартинні емісії. Власник приймача може в довільному часі познайомитись з вістками що є у газеті. Відбитку газети дістають на рулоні паперової стяжці, яку потім можна відповідно порізати та зшити. Колиб ця метода радіогазети прийнялася, друкована преса моглаб на тому сильно потерпіти.

СПІЛЬНІ АНТЕНИ В НІМЕЧЧИНІ.

В Німеччині все частіше застосовують спільні антени. Нпр. у місті Росток при будові нового комплексу мешкальних домів заінстальовали спільну антену, що обслуговує 1.100 окремих мешкань. При такій великій інсталяції, з проводами переведеними попід тиньком, ціна ідеальної антенової обстанови коштуватиме тільки яких 20 РМ від приймача.

ВЕЧІР ЛЕГАРА З ВІДНЯ.

Дня 25. ц. м. год. 19 віденська радіостанція вишле концерт оперетковиx фрагментів Легара у виконанні віденської фільгармонічної орхестри під проводом самого композитора. Концерт цей трансмітуватимуть радіостанції Брукселя II та Штокгольм.

НАЙКРАЩІ ТВОРИ ДРАМАТИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У РАДІО.

Дня 26. ц. м. почне НБК давати серії авдицій, що зображують розвій драми, від атенського театру Діонізія до творів які тепер виставляють на сцені у Бродвею. Драматичні твори передаватимуть від год. 22 до 23 середньо-европейського часу. Першу авдицію виповнить сатирична комедія Арістофана під назвою „Птахи". В рамцях цієї серії представлять так зв. „моралітети": італійську комедію дель арте, англійські Шекспірові та передшекспірові драми, англійський та французький театр 18. століття, новітні американські драми та ірляндський театр.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 21. березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·50 зол.
молоко	18—19 сот.
(яйця копа)	2·90—3·00 зол.

Попит на масло й молоко трохи живіший, на яйця умірковaний.

ОПОВІСТКИ.

XXI. Загальні Збори Союзу Українських Приватних Службовиків СУПРУГА у Львові відбудуться у Львові 7. квітня в год. 10-ій зрана в салі Т-ва „Бесіда" (Народній Дім), вул. Рутовського 22, з таким порядком нарад: 1) відкриття Зборів і вибір Голови Збору, 2) верифікування протоколу з останнього Загального Збору, 3) загальний огляд діяльности і касовий звіт за останній діловий рік, 4) звіт Провірної Комісії з провірки за рік 1937, 5) дискусія над звітами і рішення у справі абсолюторії для Головної Ради і Провірної Комісії, 6) Вибір голови, 11 членів і 6 заступників членів Головної Ради та 5 членів Провірної Комісії на діловий рік 1938, 7) Внесення і запити. На випадок, якби в означеному часі не явилася на Збори 1/3 частина усіх членів, потрібна для правосильности нарад, відбудеться в год. 11-ій зрана того самого дня в тій самій салі, з тим самим порядком нарад новий Загальний Збір. Цей збір буде мати право рішати без огляду на число присутніх на Зборі членів. Право участи на Загальному Зборі має кожний член, що вирівняв членські вкладки по кінець січня 1938 року (§ 10 статут.). Правні особи заступають на Зборі законні повновласники. (§ 14 статуту). — Львів, 17. березня 1938 року. Головна Рада Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА" у Львові: **Лев Ясінчук**, голова, **Дмитро Бречка**, секретар. 646

П. Ващишин Іван має листа в Адміністрації „Діла".

КОНКУРС.

Товариство „Просвіта" у Львові оголошує конкурс на останнього працівника при Філіях „Просвіти" в краю. Першенство мають кандидати з вищою, а найменше із середньою освітою, що працювали вже на освітній ділянці і вміють організувати та вести хори та оркестри. Подання вносити до Товариства „Просвіта" у Львові, Ринок 10 з коротким життєписом, відписами свідоцтв та порученими листами. Зголошувати найпізніше до 31. березня ц. р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта"

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.